

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

BAKALÁŘSKÉ PREZENČNÍ STUDIUM

2014-2017

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Karel Smetana

Televizní sportovní komentátoři

Praha 2017

Vedoucí bakalářské práce: *Ing. Jiří Velebný*

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

BACHELOR FULL-TIME STUDIES

2014 - 2017

BACHELOR THESIS

Karel Smetana

Television Sports Commentators

Prague 2017

The Bachelor Thesis Work Supervisor: *Ing. Jiří Velebný*

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpal, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne

Karel Smetana

Poděkování

Děkuji panu Ing. Jiřímu Velebnému, za vedení této bakalářské práce. Dále bych chtěl poděkovat paní Libuši Pekárkové, která mi v rámci shromažďování potřebných informací k tématu této práce, umožnila vstup do archivu České televize.

Anotace

Tato bakalářská práce je koncipována jako teoreticko-empirická. Zabývá se oblastí televizního sportovního vysílání a zaměřuje se na profesi sportovního komentátora. Teoretická část práce, rozebírá obory, ze kterých tato profese vychází, popisuje její základní charakteristiku a zabývá se historií a vývojem televizního vysílání a sportovního komentování. Praktická část se zabývá analýzou dotazníkového šetření, v jehož rámci je zkoumána kvalita sportovních komentátorů a sledovanost sportovních přenosů.

Klíčová slova

Dotazníkové šetření, komentátor, komunikace, média, rétorika, rozhlas, sport, televize,

Annotation

This work is conceived as a theoretical and empirical. It deals with the areas of television sports broadcasting and focuses on the profession of sports commentator. The theoretical part of the thesis discusses the disciplines from which this profession is based, describes its basic characteristics and deals with the history and development of television broadcasting and sports commentary. The practical part analyzes the questionnaire survey, in which it examined the quality of sports commentators and viewership of sports.

Keywords

Commentator, communication, media, radio, rhetoric sports, television, questionnaire survey

Obsah

Úvod	9
Teoretická část	11
1. Komunikace	11
1.1. Definice komunikace	11
1.2. Struktura komunikace	11
1.3. Základní dělení komunikace a její funkce	12
1.3.1.1. Komunikační roviny verbální komunikace	12
1.4. Psychologie komunikace	13
1.4.1. Motivace ke komunikaci	14
1.4.1.1. Motivace kongnitivní	14
1.4.1.2. Motivace zjišťovací a orientační	14
1.5. Masová komunikace a masová média	15
1.5.1. Typy masových médií	15
1.5.1.1. Tištěná média	16
1.5.1.2. Vysílací média	16
1.5.1.3. Nová média	17
2. Rétorika	18
2.1. Historie rétoriky a slavní rétoři	18
2.2. Řeč	19
2.2.1. Dobrý řečník	19
3. Sportovní komentování	19
3.1. Obecné předpoklady sportovního komentátora	20
3.2. Historie sportovního komentování	20
3.2.1. První sportovní přenos	21
3.2.2. Zápas Slavia – Hungaria Budapešť	21
3.2.3. První televizní přímý přenos	22
3.2.4. Rok 1956	23
3.2.5. Šedesátá léta	25
3.2.6. Sedmdesátá léta	25
3.2.7. Vliv politiky na sportovní komentování v šedesátých a sedmdesátých letech	26

3.2.8. Osmdesátá léta.....	27
3.2.9. Devadesátá léta a současnost	28
Praktická část	32
4. Dotazníkové šetření.....	32
4.1. Analýza hypotézy: V České televizi jsou kvalitnější sportovní komentátoři, než v komerčních televizích	36
4.2. Analýza hypotézy: Divák sleduje sportovní přenosy více v České televizi, než v komerčních televizích	39
4.3. Analýza hypotézy: Nejsledovanějším sportem v České televizi je hokej	42
Závěr.....	46
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	49
SEZNAM OBRÁZKŮ, GRAFŮ A TABULEK.....	52
BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE	53

Úvod

Téma této bakalářské práce jsme zvolili z důvodu, že sportovní přenosy mají v dnešní době neotřesitelné místo v televizním vysílání. Jen těžko si dovedeme představit, že by se sport v televizi nevysílal. Dokonce dnes existuje několik ryze sportovních televizních stanic, které vysílají sportovní přenosy napříč sportovním spektrem. Nedílnou součástí každého sportovního přenosu jsou sportovní komentátoři. Jsou to totiž právě sportovní komentátoři, kteří svým komentářem doprovází obrazovou stránku přenosu, což znamená, že za pomoci svých slov přenášejí sportovnímu divákovi realitu, která se odehrává přímo v dějišti utkání.

Tato bakalářská práce se proto zaměřuje na historii a vývoj televizního sportovního vysílání a sportovního komentování. Oproti původnímu záměru je práce vzhledem šířce tohoto tématu zaměřena pouze na vývoj sportovního televizního vysílání a sportovního komentování v tehdejší Československu a posléze v České republice.

Cílem této práce je tedy zjistit a popsat, jak se vyvíjelo sportovního vysílání v Československu a následně v České republice. V souvislosti s tím, je naším cílem popsat vývoj profese sportovního komentátora, kterou v další části práce budeme analyzovat a porovnávat, s ohledem na kvalitativní rozdíly mezi současnými sportovními komentátory, kteří působí ve veřejnoprávní, tedy České televizi a sportovními komentátory, kteří působí v komerčních televizních stanicích.

Teoretická část této práce je rozdělena do tří hlavních kapitol, kterými jsou komunikace, dále pak rétorika a sportovní komentování. Tyto kapitoly jsou pak dále členěny do několika podkapitol.

V kapitole komunikace se kromě definice tohoto pojmu zaměříme na to, jaká je její struktura, provedeme základní rozdělení komunikace a v rámci dalších podkapitol, kterými jsou psychologie komunikace a masová komunikace, se zaměříme na motivaci ke komunikaci a také historii a rozvoj médií. V kapitole rétorika se rovněž nejdříve provedeme stručné vymezení tohoto pojmu, dále nastíníme historie rétoriky a její vývoj směrem k moderní rétorice, zmíníme některé slavné rétory a především se zaměříme na samotnou řeč. Rovněž nás bude zajímat, jaké vlastnosti musí splňovat kvalitní řečník. To vše v kontextu tématu naší práce, tedy v souvislosti se sportovním komentováním.

Největší prostor je však věnován sportovnímu komentování. V této části se

zaměříme na stručný popis profese sportovního komentátora, dále na to, jaké by měly být obecné předpoklady pro tuto profesi. V poslední části této kapitoly se pak zaměříme, na samotnou historii sportovního vysílání a komentování, kde si představíme ty nejdůležitější milníky, které vedli k rozvoji sportovního vysílání a komentování u nás.

V praktické části této práce se zaměříme na srovnání kvality současných českých sportovních komentátorů, z hlediska jejich působení ve veřejnoprávním nebo komerčním médiu. Dále budeme zkoumat sledovanost sportovních přenosů na českých sportovních televizních stanicích a to pomocí kvantitativní analýzy provedeného dotazníkového šetření a za pomoci dalších dostupných údajů. Konkrétně se budeme snažit ověřit následující tři hypotézy:

- **V České televizi jsou kvalitnější sportovní komentátoři, než v komerčních televizích**
- **Divák sleduje sportovní přenosy více v České televizi, než v komerčních televizích**
- **Nejsledovanějším sportem v České televizi je hokej**

V závěru práce pak provedeme celkové shrnutí, následně vyhodnotíme analýzu zjištěných výsledků, našeho dotazníkového šetření a na úplný závěr si řekneme, jaký měla tato práce společenský přínos.

Teoretická část

1. Komunikace

Komunikaci můžeme brát jako nástroj, který používáme pro dosahování našich cílů. Je to nástroj, díky kterému udržujeme vztahy s naším okolím. V každodenním životě komunikujeme prakticky pořád, ať už je to se členy rodiny, kamarády, ale také se svými spolupracovníky, šéfy, kantory nebo také s lidmi, které osobně neznáme. To, že bychom v životě nekomunikovali, si neumíme vůbec představit, a přesto si této schopnosti velmi často nevážíme a bereme komunikaci jako součást našeho běžného života. Chápeme ji jako vlastnost, kterou umíme od narození. Zapomínáme však na to, že tomu tak rozhodně není! (Sehnalová, 2009, s. 10)

1.1. Definice komunikace

Pojem komunikace má kořeny v latinském jazyce, jeho původ totiž lze najít ve slově *communicare*, což ve významu znamená: „*Činit něco společným, společně něco sdílet*“. V současné době, ale neexistuje vzhledem šíři tohoto pojmu jedna přesná definice, vždy záleží na tom, z jakého úhlu pohledu se na tento pojem díváme. (Vybíral, 2009, s. 25)

1.2. Struktura komunikace

Proces komunikace lze popsat tak, že se jedná o obsah sdělení mezi sdělujícím a příjemcem. Obsahem komunikace jsou informace, které jsou přenášeny pomocí komunikačního kanálu. Tento proces lze rozdělit do několika fází.

- Existence záměru
- Zakódování informace
- Samotné sdělení informace
- Příjem informace naslouchajícím.
- Dekódování

(Janiková, 2012, s. 6)

1.3. Základní dělení komunikace a její funkce

Vzhledem k tématu této práce postačí, když si komunikaci rozdělíme na dva základní typy. Prvním typem je komunikace verbální a druhým typem je komunikace neverbální.

Každá z těchto komunikací má své funkce. Funkce mají za úkol, kterou komunikace plní nebo má splnit. Každý komunikační proces plní jednu nebo více funkcí. Tyto funkce mají za účel určitý dopad na příjemce, což má za následek, že každá komunikace dostává komunikace smysl. (Vybíral, 2005, s. 31)

1.3.1. Verbální komunikace

Jako verbální komunikaci můžeme nazvat komunikaci pomocí slov v určitém jazyce. Do verbální komunikace se zařazuje jak forma komunikace ústní, tak také písemná. (Jeníková, 2012, s. 9) Hlavními funkcemi verbálního druhu komunikace je adresáta informovat, ale také ho přesvědčit nebo s ním popřípadě něco vyjednat. Verbální komunikaci, můžeme také využít, pokud se chceme třeba jen pobavit nebo se s někým pouze kontaktovat (Vybíral, 2005, s. 31)

Verbální komunikace je základním druhem komunikace, kterou využívá sportovní komentátor. Televizní či rozhlasový sportovní komentátor, využívá ústní formu verbální komunikace, komentátor textového on-line přenosu, pak využívá písemnou formu verbálního projevu.

1.3.1.1. Komunikační roviny verbální komunikace

Komunikačních rovin existuje hned několik, ale nás vzhledem k tématu této práce budou zajímat především dvě komunikační roviny verbální komunikace.

První komunikační rovinou, o které se v této práci zmíníme, je racionální komunikace, která ve své podstatě využívá rozumovou, tedy racionální, část komunikace, to znamená, že z celého průběhu komunikace se důsledně oddělují jakékoliv emoce. Druhou komunikační rovinou je emocionální komunikace, která se naopak zabývá formou sdělení a způsobem jeho podání, jehož základem je projevení emocí. Sportovní komentátor, během komentování sportovního přenosu využívá obě dvě komunikační roviny verbální komunikace. (Janíková, 2012, s. 9)

Racionální rovina komunikace je pro sportovního komentátora, základní podmínkou, jelikož by si každý sportovní komentátor měl během komentování sportovního přenosu zachovat nadhled a nedávat najevo během přenosu své sympatie ať už k jedné nebo druhé straně a jeho komentář by měl zůstat vyvážený.

Ovšem i u sportovního komentátora je velmi důležitá emocionální rovina komunikace a to ve smyslu jak dokáže za pomoci využití vlastních emocí vtáhnout diváka do děje. Například tím, jak prožívá vstřelený gól nebo například povedenou akci, stále však platí, že jeho komentář musí zůstat vyvážený.

1.3.2. Neverbální komunikace

Neverbální komunikace je stejně jako komunikace verbální součástí každodenního života. Na rozdíl od verbální komunikace, jsou projevy neverbální komunikace velmi často nevědomé, takže můžeme s někým neverbálně komunikovat, působit na něj, aniž bychom o tom věděli. (Jeníková, 2012, s. 9) K projevům neverbální komunikace nám slouží naše gesta, mimika tváře, postoj těla a další prostředky, kterými doprovázíme náš verbální projev, což lze označit za hlavní funkci neverbální komunikace. (Měchurová, 2002, s. 76)

Tento typ komunikace však u sportovních komentátorů, během komentování sledovat nemůžeme, jelikož komentátora nevidíme v záběru kamery. Neverbální komunikaci tak můžeme sledovat u komentátora pouze v předzápasovém vstupu, kdy odpovídá na dotazy moderátora, který je ve studiu. A právě moderátor předzápasového, poločasového a pozápasového studia, spolu s experty ve studiu a reportérem, který je přímo na místě konání sportovní akce, patří k jediným osobám, u kterých během sportovního přenosu lze sledovat, jak neverbálně komunikují.

1.4. Psychologie komunikace

Komunikace patří k velmi podstatným znakům, které utváří osobnost člověka od samého dětství. Patří totiž k několika základním podmínkám osobnostního vývoje. Její možné poruchy tak zároveň patří k nejzávažnějším zdravotním potížím. (Vybíral, 2009, s. 28-29)

Psychologie komunikace se zabývá rozbořením veškerých sdělení jednoho člověka k druhému nebo rozbořením sdělení, která jsou směřována na velké skupiny lidí, jako jsou například billboardy. Dále tento obor zkoumá komunikaci v určitých kontextech, jako jsou psychický, sociální nebo fyzikální. Rozebírá také samotný vznik zpráv, jejich zakódování a schopnost příjemce zprávu rozšifrovat a následně jí porozumět. Zkoumá také motivaci účastníků komunikace k samotnému komunikování, ale rovněž to, jak na ně proces působí a jaký dopad mají sdělení na jejich chování. (Vybíral, 2009, s. 29)

1.4.1. Motivace ke komunikaci

Každý z nás má určitou motivaci s někým komunikovat. U každého je ale tato motivace v odlišné intenzitě. Ta závisí na několika okolnostech, v jejichž důsledku roste nebo klesá. Intenzitu naší motivace komunikovat, tak ovlivňuje například to, jak se cítíme.

Druhů motivací, které nás vedou k tomu, abychom komunikovali je hned několik, my si ovšem v této práci zmíníme jen ty, které jsou důležité pro sportovního komentátora.

1.4.1.1. Motivace kongnitivní

Kongnitivní motivace ve svém významu znamená potřebu se nějakým způsobem vyjádřit a dostat se do podvědomí něčí mysli. (Vybíral, 2009, s. 33)

Tento druh komunikační motivace lze v profesi sportovního komentátora považovat za základní. Během každého sportovního přenosu komunikuje přímo se svým spolukomentátorem a nepřímo s diváky, kteří přenos sledují a kterým komentátor přibližuje svůj pohled na děj, který se odehrává na hrací ploše a to vše za účelem, aby realitu, která se odehrává na hrací ploše, přiblížil televizním divákům.

1.4.1.2. Motivace zjišťovací a orientační

Tento druh motivace se vyznačuje tím, že pokládáme našemu komunikačnímu partnerovi otázky, abychom pochopili jeho pohled na skutečnost, která je předmětem naší komunikace. (Vybíral, 2009, s. 33)

Tento druh motivace ke komunikaci můžeme sledovat během sportovního přenosu například mezi samotným komentátorem a spolukomentátorem popřípadě expertem, kdy oba mezi sebou vedou dialog například o nějaké situaci, která se během utkání udála na hrací ploše.

Dále druhů motivací existují například apatační, sebestvrzovací, sdružovací, požitkářská a další. (Vybíral, 2009, s. 33-35)

1.5. Masová komunikace a masová média

Informace se však ve velkém množství šířily, ještě před tím, než jsme se poprvé setkali s pojmem masová komunikace. Rozsáhlé šíření myšlenek mezi lidmi totiž probíhalo, již v dávných dobách středověku. K jejich šíření sloužili především náboženské, politické a vzdělávací instituce, v rámci kterých v té době probíhal přenos informací nejčastěji. Informace byly přenášeny k lidem za pomoci důmyslných církevních prostředků, proto lze tento proces přenosu informací označit jako masovou komunikaci. Samotným výraz masová komunikace se však spolu s pojmem masová média začal používat mnohem déle. S těmito pojmy se tak setkáváme až od počátku dvacátého století. (McQuil, 2009, s. 65)

Masová komunikace je úzce spojena s masovými médii. Pojem masová média je označením pro hromadné sdělovací prostředky, které zachytí velký počet příjemců na velké ploše, na které zároveň nějakým způsobem zapůsobí. (Helešicová, 2012, s. 10) Jejich rozvoj je spojen především s Guttenbergovým vynálezem knihtisku v roce 1440, jelikož se od té doby setkáváme s prvními typy masových médií. Posléze zažívají masová média další rozvoj a to díky vzniku televizního vysílání a především následnému vzniku internetu. (Mediagram, online, 2017)

V dnešní době hrají masová média stále významnější roli. Jelikož jsou neodmyslitelnou součástí našeho společenského života, málokdo z nás si život bez nich dovede jen těžko představit.

1.5.1. Typy masových médií

Masová média dělíme na tři základní typy. Jedná se o tištěná média, vysílací média a nová média. (Musil, 2004, s. 9) Vzhledem k tématu naší práce jsou pro nás

nej důležitější vysílací média a nová média, díky kterým mohou být přenášeny sportovní přenosy široké veřejnosti.

1.5.1.1. Tištěná média

Prvním typem masmédií jsou tištěná média, která se stala vůbec prvními masovými médii, která dokázala za krátký čas oslovit velké množství příjemců na velkém území. Historicky prvním tištěným médiem je kniha. Úplně první vytištěnou knihou na světě pak byla, dvousvazková bible. (Mediagram, online, 2017-09-03)

Posléze začaly vycházet různé letáky a pamflety, ovšem trvalo to přibližně další dvě století, než vznikl další typ tištěných masových médií, kterým byly noviny, ty se již tehdy se noviny vyznačovaly periodicitou. (McQuail, 2009, s. 39) Průlom týkající se novin, nastal v roce 1833, kdy se v New Yorku díky osobě Benjamina H. Daye začali vydávat noviny The Sun. Jednalo se totiž o vůbec první noviny, které neměly formu předplatného, ale začaly se volně prodávat na ulici. (Mediagram, online, 2017-09-03)

1.5.1.2. Vysílací média

Na tištěná média později díky vývoji navázala vysílací média. Konkrétně se jedná o rozhlas a televizi. Obě tyto média postupně vznikly z tehdy již existujících technologií, jako jsou například fotografie, telegraf či telefon. Prvním vysílacím masovým médiem se stal rozhlas, na který posléze navázala televize. (McQuil, 2009 s. 46)

Rozhlas

Rozhlasové vysílání se začalo vyvíjet na sklonku devatenáctého století. V roce 1910 byl odvysílán vůbec první rozhlasový přímý přenos a to z Metropolitní opery v New Yorku. Těsně před 1. světovou válkou se začíná psát historie rozhlasového vysílání v Evropě, ale jednalo se pouze o zkušební rozhlasové vysílání. To pravidelné rozhlasové vysílání je započato až po jejím skončení. (Mediagram, online, 2017-09-03)

Rok 1920 byl rokem zahájení vysílání první rozhlasové stanice na světě, která nesla název KDKA a jejím sídlem, byl Pittsburgh. Za další dva roky pak vzniká britská rozhlasová společnost British Broadcastin Company, která funguje dodnes a v současnosti je známá jako BBC. (Mediagram, online, 2017-09-03)

Roku 1923, bylo spuštěno rozhlasové vysílání také v Československu. První rozhlasovou stanicí, která u nás zahájila vysílání, byl Radiojournal, který vysílal z Prahy. (Mediagram, online, 2017-09-03) Z hlediska naší práce je důležité zmínit, že Radiojournal vysílal vůbec první přímý sportovní přenos na našem území.

Televize

Dalším typem vysílacích masových médií je televize. První pokusy o televizní vysílání probíhaly především v západních zemích jako USA, Francie, Velká Británie, ale také v tehdejší Sovětské svazu. Začátek pravidelného televizního vysílání je však spojen s britskou BBC, která spustila pravidelné vysílání v roce 1936. (Mediagram, online, 2017-09-03)

V Československu se televizní vysílání začalo vyvíjet rovněž ještě před 2. světovou válkou, kdy proběhly první pokusy o vysílání na našem území. První oficiální zkouška televizního vysílání na našem území, se konala 1. května 1953 a to ze studia v Měšťanské Besedě. Po dalším téměř roce, přesně od 25. února 1954, pak bylo televizní vysílání v Československu prohlášeno za pravidelné. O další rok později, tedy v roce 1955 se na televizních obrazovkách objevil historicky první sportovní přenos. (Historie České televize, online, 2017-09-03)

1.5.1.3. Nová média

Třetím typem masových médií jsou nová média. Jejich rozvoj je spojen především se vznikem a rozvojem internetu. Za zakladatele celosvětové internetové sítě je považován Dr. Lawrence G. Roberts. (Drozd, online, 2017-09-03)

Vznikem této sítě se ulehčila komunikace mezi jejími uživateli, kteří ji ihned začali postupně zdokonalovat a rozvíjet, za pomoci vývoje dalších aplikací, které by následně komunikaci na dálku mezi uživateli, ještě mnohem více usnadňovaly, v průběhu dalších let tak vznikl také první E-mail. Velmi rychlý rozvoj internetu pak přichází v devadesátých letech minulého století, kdy se internet dostává do povědomí široké veřejnosti. Následuje vznik komunikačních programů jako například ICQ, na něž po roce 2000 navazuje vznik sociálních sítí, jako je například Facebook. (Mediagram,online, 2017- 09-03)

Díky těmto novým médiím dostává nejen sportovní přenos větší rozměr. Nejen, že je pro komentátora snadnější získat informace pro sportovní přenos, na který se

chystá, ale především se díky těmto novým médiím mohou zapojit do přímého přenosu samotní diváci, kteří se tak například za pomoci svých účtů na sociálních sítích mohou podílet na tvorbě sportovního přenosu nebo reagovat na jeho průběh. Stejným způsobem to funguje i obráceně, kdy komentátor může reagovat na podněty od diváků.

2. Rétorika

Pojem rétorika vychází z řečtiny, konkrétně ze slova rhésis, jehož významem je řeč. Od tohoto slova pak vzniklo slovo rhétor, které ve starověkém Řecku, bylo označení pro mluveného projevu, tedy člověka, jehož mluvený projev byl na vysoké úrovni. Rétorika je tedy věda, která se zabývá uměním mluvit. Jedná se o učení, které nám pomáhá formulovat myšlenky, díky čemuž získávat posluchače na svou stranu. (Vašourková, 2011, s. 27)

2.1. Historie rétoriky a slavní rétoři

Tradice rétoriky vychází z Evropy konkrétně ze starověkého Řecka, z období antiky. Pochází odtud jak teoretické tak praktické znalosti týkající se řečnického umění. Obyvatelé Řecka, využívali v té době rétoriku jako součást vzdělání, obhajování před soudem nebo při společenských událostech. Později začali ke stejným účelům využívat rétoriku také ve starověkém Římě. (Vašourková, 2011, s. 28)

Ve středověku, byla nejčastěji využívána v křesťanství, konkrétně při kázáních. Až s rozvojem univerzity se začala vyvíjet akademická řeč, jejíž pravidla vycházela opět z antiky. Výuka řečnictví vycházela ze sedmi svobodných umění. Jejich základ tvořila gramatika, dialektika a rétorika, na něž navázala aritmetika, astronomie, geometrie a hudba. V období renesance se veškeré rétorické texty rozšiřují z latinského jazyka, národních jazyků. (Vašourková, 2011, s. 28-29)

V současné době se zájem o rétoriku stále zvyšuje. S postupným rozvojem společnosti jsou na rétorické schopnosti kladeny stále vyšší nároky a to především na věcný obsah projevu, ale rovněž na formu sdělení. (Vašourková, 2011, s. 29) Moderní rétorika se v tomto důsledku zabývá nejen řečnickými schopnostmi, ale celkovým vystupováním. (Špačková, 2009, s. 27)

2.2. Řeč

Řeč je tím nejdůležitější co ke komunikaci potřebujeme. Jelikož řeč patří ke schopnostem, které získáváme učením, je proto, aby člověk uměl účinně a také na příslušné úrovni komunikovat s okolím důležité, mít kromě samotného nadání, také i jisté vědomosti o tom, co řeč vyžaduje, dále je důležité procvičování a také soustavné vzdělávání v této oblasti.

Umění mluvit se dá vysvětlit také jako: „*umění sdělovat potřebné myšlenky, apely, podměty apod. tak dobře, správně a jasně, že jsou lidmi přijímány, prožívány, sledovány a uznávány.*“ To vše za předpokladu, že vše sdělujeme při správné příležitosti, na pravém místě a ve správný čas. (Měchurová, 2002, s. 7)

2.2.1. Dobrý řečník

Vzhledem k tomu, že ne každý člověk umí účinně komunikovat s okolím, tak ne každý člověk může být dobrým řečníkem. Dobrý řečník by měl splňovat celou řadu požadavků, počínaje těmi nejprostšími a přesto ne tak samozřejmými požadavky, mezi které patří ovládání samotného jazyka, včetně gramatiky a kvalitní slovní zásoby. (Měchurová, 2002, s. 7)

3. Sportovní komentování

Komentátor je novinář, který na rozdíl od klasických písíciích novinářů, potřebuje ke své práci hlavně mikrofon, pomocí kterého zprostředkovává diváků u televizních obrazovek nebo rozhlasových přijímačů dění z konkrétní události. Vzhledem k tomuto faktu potřebuje kromě talentu stylistického i talent interpretační, což znamená, že kromě znalosti pravidel pravopisu a gramatiky musí také ovládat pravidla správné výslovnosti, zákonitosti zvukové stránky řeči a navíc se musí dobře starat o svá mluvidla, dech a samotný hlas. (Strahl, 1993, s. 7)

Profese sportovního komentátora a komentář sportovního přímého přenosu obecně, patří k tomu nejtěžšímu, co žurnalistická oblast nabízí. Jedná se totiž o velmi specifický druh televizní žurnalistiky, ke kterému nejsou dostupné žádné odborné texty, s vypsányými vlastnostmi, sportovního komentátora. Přesto však existují nepsaná pravidla, která by měl splňovat každý sportovní komentátor. (Bereň, 2014, s. 4)

3.1. Obecné předpoklady sportovního komentátora

Nepsaná obecná pravidla pro toto povolání jsou kromě nezbytného dosažení vzdělání v žurnalistickém oboru, téměř stejná jako předpoklady pro dobrého řečníka viz kapitola 2.2.1. Dobrý řečník. Zároveň je během sportovního utkání důležitá také improvizace a schopnost rychle reagovat.

Nejdůležitějším předpokladem však je rozpoznat momenty, kdy má komentátor mluvit do mikrofonu, aby diváka nezahltil příliš mnoha informacemi a zároveň, ho svým komentářem nerušil. (Měchurová, 2002, s. 43) Kromě těchto obecných pravidel musí každý kvalitní sportovní komentátor znát perfektně pravidla komentovaného sportu a kromě toho mít také všeobecný přehled ve sportovním prostředí s hlubším přehledem ve sportovních odvětvích, na která se specializuje. Tento přehled získá především vlastní domácí přípravou, která je pro výkon tohoto povolání nezbytná. Toto potvrzuje v jednom z rozhovorů také Robert Záruba, který říká, že: *„Moderátor nepracuje jen dvě nebo tři hodiny během přímého přenosu, nejvíc času stráví přípravou.“* (ČD pro Vás, 2004, s. 9-10)

Splnění všech nepsaných obecných předpokladů sice pomůže k tomu, být dobrým sportovním komentátorem, ale žádnému sportovnímu komentátorovi nezaručí, že bude u diváků oblíben. Každý komentátor tak musí přidat ještě něco navíc. Je velmi důležité vtáhnout diváka do děje, což se sportovnímu komentátorovi, podaří ve chvíli, kdy umí správným způsobem pracovat se svými vlastními emocemi a to například, když ve sportovním klání padne branka. Další důležitou schopností je umění v pravou chvíli odlehčit situaci napínavého sportovního klání a pobavit diváka. Toho sportovní komentátor docílí za pomoci hlášek, díky kterým se především dostává do podvědomí diváků. (Kráal, online, cit. 2017-09-03)

3.2. Historie sportovního komentování

Historie sportovního komentování u nás, je úzce spjata s historií sportovního vysílání. V této kapitole se tak zaměříme na ty nejdůležitější události, které vedli k rozvoji televizního sportovního vysílání a sportovního komentování, až po jejich dnešní podobu.

3.2.1. První sportovní přenos

Jako první přímý sportovní přenos můžeme považovat rozhlasovou reportáž, která se objevila na Radiojournalu! Jednalo se o přímou reportáž z boxerského zápasu mezi Rockym Neightem a Frankem Rosem. Ovšem tento přenos probíhal nejdříve zprostředkovaně, neboť Jiří Hojer, který utkání sledoval přímo v dějišti akce, volal své postřehy z průběhu utkání do studia Radiojournalu, kde se informace následně přepsaly na papír a až poté je četl hlasatel Adolf Dobrovolný do éteru. Jelikož to však bylo složité, tak si nakonec Dobrovolný vzal sám telefon k uchu a postřehy od Hojera, ihned hlásil do mikrofону. (Bereň, 2014, s. 6)

3.2.2. Zápas Slavia – Hungaria Budapešť

Za první opravdu přímý sportovní přenos je však považován fotbalový zápas mezi pražskou Slávií a budapešťskou Hungarií, který se vysílal 3. Října roku 1926 rovněž v Československém rozhlase. Tímto přenosem se navíc Československý rozhlas zapsal do dějin sportovní žurnalistiky, jelikož se jednalo, o premiéru přímého sportovního přenosu na evropském území.

Byla to ale velmi odvážná akce, protože československý rozhlas Radiojournal tehdy pravidelně vysílal teprve tři roky a aby toho nebylo málo, tak redaktor Horáček, který se měl ujmout komentování zápasu, nakonec vůbec nedorazil. Zápas nakonec komentoval Josef Laufer, který je tak považován za zakladatele sportovní žurnalistiky a českého sportovního komentátorství. (Skála, online, cit. 2017-09-03)

„Násilím mě vytáhli nahoru k mikrofónu, dostal jsem nějaký ten pokyn do ouška a mluvte, hlavně mluvte, pořád bez přestávky, ať to souvisí s tím, co před sebou vidíte, nebo ne,“ řekl Josef Laufer, který se tohoto průlomového sportovního utkání, které se zapsalo do dějin, původně účastnil jako mezinárodní tajemník Slavie. Aniž by to měl v plánu, stal se tak sportovním reportérem. Neznalost základů žurnalistiky dobrou znalostí všech hráčů, z čehož vycházel. Z tohoto důvodu začal přivítáním a zhlášení základních sestav jednoho a druhého týmu. Poté začal mluvit o tom, co všechno na hřišti vidí. Tento styl se využívá i v dnešní době sportovního komentování! (Kohout, Kanka, online, cit. 2017-09-03)

Tímto způsobem Josef Laufer nakonec ze zápasu odhlásil jen průběh prvního poločasu, protože druhý poločas se tehdejší rozhlasoví činovníci rozhodli nevysílat. *„Druhou polovinu rozhlas nevysílal, takže se posluchači ani nedozvěděli konečně“*

výsledek utkání. Místo toho vysílal rozhlas nějakou hudbu. Posluchači to ale viděli jinak, psali do rozhlasu a doslova si vynutili, že příští neděli se znovu vysílala kopaná. A já jsem to hlásil znovu,“ popsal Josef Laufer, ohlasy diváků, které vyvolala první živá rozhlasová reportáž sportovního utkání. (Kohout, Kanka, online, cit. 2017-09-03)

3.2.3. První televizní přímý přenos

První přímý přenos, ze sportovního utkání v Československu na televizních obrazovkách k vidění 11. února 1955, kdy se na legendárním zimním stadionu na Štvanici uskutečnil hokejový zápas mezi týmem Prahy a švédským klubem IF Leksand. Nikdo však v té době neměl zkušenosti s tím, jak se takový přenos dělá. Režie tohoto přenosu se ujal sám tehdejší televizní ředitel Karel Kohout, Eduard Landisch a komentáře samotného utkání pak Vít Holubec společně s Josefem Valchářem, kteří splňovali hlavní požadavek ředitele Karla Kohouta, který požadoval pro přenos někoho, kdo měl zkušenosti z rozhlasu. (60 let sportovního vysílání televize u nás, online, cit. 2017-08-03)

Jelikož byla profese televizních komentátorů úplně na začátku, vedla se diskuse o tom, jestli by lepší pustit místo komentáře k přenosu nějakou hudbu, ale tato myšlenka byla nakonec zavrhnuta. Holubec s Valchářem se snažili méně mluvit, aby si divák mohl vychutnat i obraz a přenos nepřipomínal rozhlasové vysílání. Poté vznikla velká diskuse, jejímž tématem bylo, jestli má komentátor během přenosu mluvit více nebo méně. O tomto tématu se hovoří i dnes a stále na něj neexistuje jednoznačná odpověď. (60 let sportovního vysílání televize u nás, online, cit. 2017-08-03)

Samotné snímání tohoto utkání se samozřejmě výrazným způsobem lišilo od současného pojetí. Zápas tehdy snímaly tři kamery, z nichž každá snímala jednu třetinu hřiště. Toto dnes trochu zvláštní snímání televizního sportovního utkání, mělo v tehdejší době obrovský úspěch. (60 let sportovního vysílání televize u nás, online, cit. 2017-08-03)

Samotné vysílání mělo být spíše jen zkušebním pokusem, s tím, že se měly vysílat jen první dvě třetiny utkání. Během přenosu se však množily telegrafy od nadšených diváků, kteří si tak vynutili pokračování a televize tak odvysílala i závěrečnou třetí třetinu tohoto zápasu. (60 let sportovního vysílání televize u nás, online, cit. 2017-08-03)

V zápase nakonec slavila vítězství Praha, ale především slavil vítězství televizní sport a samotný divák! Důležité bylo, že se přenos podařilo zvládnout dále, že se hokej líbil a také bylo velkým úspěchem to, že obraz i zvuk, který se šířil z vysílače na Petříně, byl v dosahu diváků až u Českých Budějovic, což překonalo veškerá očekávání. I díky tomu, že tento první přenos měl takový úspěch, mají sportovní přenosy dodnes neotřesitelnou pozici v televizním vysílání. (60 let sportovního vysílání televize u nás, online, cit. 2017-08-03)

Několik dní po prvním přímém přenosu, došlo na další přímý přenos, tentokrát se vysílal zápas Československo – Kanada. O tento přenos byl v řadách veřejnosti tak enormní zájem, že byly během chvíle prodány veškeré televizory. (60 let sportovního vysílání televize, online, cit. 2017-08-03)

3.2.4. Rok 1956

Rok 1956 byl z mnoha důvodů velmi důležitým v dalším vývoji televizního sportovního vysílání v Československé televizi. Během tohoto roku totiž došlo nejen k premiérovému vysílání sportovní akce ze zahraničí, ale především byla založena vůbec první sportovní redakce, s jejímž zrodem souvisel také vznik prvního sportovního zpravodajského pořadu. (60 let sportovního vysílání televize u nás, online, cit. 2017-08-03)

Premiérové vysílání ze zahraničí

Zimní olympijské hry v roce 1956, které se konaly v italské Cortině d'Ampezzo, byly hned v několika směrech unikátní. Z pohledu televizního vysílání se jednalo o první olympijské hry, které se vysílaly živě. To byl také případ tehdejší Československé televize, pro kterou byl první přenos z těchto her 28. ledna 1956 vůbec prvním televizním živým přenosem ze zahraničí. (60 let sportovního vysílání televize u nás, online, cit. 2017-08-03)

To, že Československá televize vysílala přenosy z těchto her, byla velkou měrou zásluha šéfredaktora Miroslava Hladkého. Ten se totiž v místě konání dohodl na vysílacích právech se zástupcem italské televizní společnosti panem Braunem, jehož konečný verdikt zněl: „*Tak si to klidně vysílejte, ale je to pirátství*“.

Vůbec prvním mezinárodním přenosem se tak 28. ledna, stal rychlobruslařský závod na 500 metrů, jehož komentátory tehdy byly Vít Holubec a Miloš Zouhar. (Kohout, Suchan, online, cit. 2017-09-01)

Přenosy z těchto her byli unikátní tím, v nich bylo poprvé využitý transfokátor, který umožňoval změnu záběru během záběru, jednalo se o přístroj, který fungoval podobně jako dnešní zoom. (Česká televize, online, cit. 2017-08-03)

Vznik sportovní redakce a první sportovní zpravodajské relace

Vznik samostatné sportovní redakce Československé televize se vztahuje na přelom února a března roku 1956. Za zakladatele sportovní redakce jsou považovány Vít Holubec, Radoslav Siváček a Miroslav Hladký, kteří byli hlavními iniciátory vzniku sportovní redakce. (Marek, 2012, s. 24)

Společně se vznikem samostatné sportovní redakce vznikl a začal se vysílat také první zpravodajský sportovní pořad, kterým byly Branky, body, vteřiny. Ty se v programu poprvé objevili na televizní obrazovce 11. března 1956. Vůbec první pořad této zpravodajské se vysílal z Měšťanské besedy a jeho prvním moderátorem se stal právě Vít Holubec, který spolu s kolegy Hladkým a Siváčkem stál rovněž u zrodu i tohoto pořadu. (Branky body vteřiny 60 let, online, cit. 2017-08-03)

Branky, body, vteřiny si od začátku získaly velkou popularitu široké veřejnosti. Sledoval je téměř každý, kdo v té době vlastnil televizi. S tím byly také spojené požadavky diváků na další pořady. Netrvalo to dlouho a na obrazovkách se objevila například Škola sportovního diváka, Listy ze sportovního atlasu nebo Intersport. (Branky body vteřiny 60 let, online, cit. 2017-08-03)

V průběhu následujících let se v pořadu Branky, body vteřiny vystřídal nejen velké množství moderátorů, ale také se měnila délka samotné relace a dokonce i název. V letech 1976 – 1993 byla totiž tato sportovní zpravodajská relace přejmenována na Branky, body, sekundy. Co však zůstalo od začátku vysílání Branek bodů a vteřin takřka nezměněno, je úvodní znělka, která je dílem Štěpána Koníčka. Tento pořad je možné na televizních obrazovkách sledovat i v dnešní době a také proto se Branky, body, vteřiny staly s více než šedesáti lety vysílání nejstarším pravidelným pořadem České televize. (Branky body vteřiny 60 let, online, cit. 2017-08-03)

3.2.5. Šedesátá léta

Šedesátá léta se stala obdobím velkého rozvoje televizní techniky. Zlepšila se dostupnost televizního signálu v celé republice, což mělo za následek, že už na konci roku 1961 byla v provozu síť televizních vysílačů. Každým rokem navíc v Československu rostl počet nových televizních přijímačů a to v průměru o čtvrt miliónu. (Marek, 2012, s. 28)

S nástupem šedesátých let se zlepšila také úroveň sportovních komentátorů a to především díky tomu, že se zlepšila odborná znalost všech komentátorů. To bylo dáno tím, že komentátoři, kteří v té době ve sportovní redakci působili, už nekomentovali sportovní přenosy napříč sportovním spektrem, ale každý z nich se začal specializovat na určitou sportovní oblast. (Bereň, 2014, s. 8) Další důležitá věc, díky které se zvedla jejich úroveň, byla dána získanými zkušenostmi, které za těch několik let komentování přímých sportovních přenosů. (60 let sportovního vysílání televize u nás, online, cit. 2017-08-03)

Co se týká samotného komentování sportovních přenosů, bylo v této době rovněž zvykem, že se při komentáři střídali v éteru dva komentátoři a to vždy jeden český a jeden slovenský komentátor. Oba se pak během přenosu v komentování střídali a to po určitém rovnoměrně rozděleném časovém úseku. Při fotbalovém přenosu tak například utvořili komentátorskou dvojici Vít Holubec a Karol Polák, který přišel do nově se tvořící sportovní redakce z rozhlasu v roce 1962. (Bereň, 2014, s. 8)

Dalšími známými komentátory, těchto a několika dalších let v Československé televizi byli například pánové Mikyska, Pecháček, Vácha či Brábník. (Bereň, 2014, s. 9)

3.2.6. Sedmdesátá léta

Sedmdesátá léta jsou obdobím dalšího velkého rozvoje televize u nás. Za jednu z nejvýznamnějších změn, která se udála hned v roce 1970, můžeme považovat postupný přechod Československé televize na barevné vysílání. (Česká televize, online, cit. 2017-08-03) Přechod na barevné vysílání měl kladný dopad také mimo jiné na sportovní vysílání. Nejen, že začátek barevného vysílání je spojen se sportovní událostí, protože barevně se poprvé vysílalo 14. února 1970 a jednalo se, o přenos z mistrovství světa v klasickém lyžování, které se konalo ve Vysokých Tatrách, ale barevný sport také nabízel divákovi, celkově kvalitnější přenos, kdy se například divák mohl během přenosu lépe orientovat ve hře. (Marek, 2012, s. 35)

V tom samém roce, navíc došlo ke spuštění druhého programu Československé televize, přesně se tomu tak stalo, 10. Května 1970. (Česká televize, online, cit. 2017-08-03) Díky tomuto kroku se postupně zvyšoval objem sportovního vysílání, na druhém programu se totiž objevila nejen celá řada nových sportovních přenosů, ale přesunula se na něj, také většina dosavadních přenosů. Možnosti vysílat sportovní přenosy v televizi byly v sedmdesátých letech větší. V roce 1970 byly pro Československou televizi nepřístupné v Evropě pouze tři státy a to Albánie, Lucembursko a Turecko. Kromě těchto tří států vysílaly sportovní přenosy ze všech evropských zemí. Navíc se v sedmdesátých letech začaly objevovat přenosy z USA, Japonska nebo například Mexika. (Marek, 2012, s. 35)

Zpočátku roku 1979 byl v Praze, na Kavčích horách, zprovozněn nový objekt televizního zpravodajství, kam se následně přestěhovala část sportovní redakce Československé televize. Druhá část redakce se pak vrátila, do Měšťanské besedy. (Marek, 2012, s. 38)

V sedmdesátých letech se ve sportovní redakci objevují nová jména, jako například Vladimír Drbohlav, Štěpán Škorpil nebo Petr Vichnar. (Kuklík, 2011, s. 13) Ovšem sportovní redakci také přišla kromě Vladimíra Váchy o další velké jméno. Jednalo se o Luďka Brábníka, který stejně jako Vladimír Vácha doplatil na jeden ze svých výroků, který se nelíbil státním představitelům. (60 let sportovního vysílání televize u nás, online, cit. 2017-08-03)

3.2.7. Vliv politiky na sportovní komentování v šedesátých a sedmdesátých letech

Sportovním zápasům a především těm hokejovým, kdy mezi sebou soupeřili hokejisté Československa a Sovětského svazu dodávali hlubší podtext také politické či společenské události, které se v období let 1968 – 1989 odehrávali na území Československa. Z tohoto důvodu to bylo složité i pro komentátory přímých přenosů, kteří byli kontrolováni vyššími orgány, jestli během přenosu neovlivňují pohled veřejnosti na politickou či společenskou situaci v Československu nebo také svými výroky nepoškozují přátelství, mezi Československem a Sovětským svazem. (60 let televizního vysílání televize u nás, online, cit. 2017-08-03)

Na tento problém doplatil Vladimír Vácha, který byl z politických důvodů v roce 1969 propuštěn z Československé televize. Váchovi se staly osudnými dva zápasy

Československa proti Sovětskému svazu, které se odehráli v rámci hokejového mistrovství světa ve Stockholmu, právě v roce 1969. Českoslovenští hokejisté oba zápasy vyhráli a Vácha, který zápasy komentoval, na konci toho druhého pronesl větu: „*Dobře si tu radost prožijte.*“ Jenže radost a oslavy českých příznivců vyústili v Československu v politické protesty a nakonec se vše obrátilo proti Vladimíru Váchovi, ten se nejdříve nesměl objevovat v televizním obraze, následně mu bylo zakázáno mluvit do mikrofону a vše vyvrcholilo v roce 1972, kdy byl Vácha z televize propuštěn. (60 let sportovního vysílání televize u nás, online, cit. 2017-08-03)

V roce 1977 komentoval Luděk Brábník hokejový zápas mezi Československem a Sovětským svazem, ve kterém tehdy v přímém přenosu pronesl větu o sovětských hráčích s písmeny CCCP na dresech. Při vyslovení však nepoužil jejich znění v azbuce, ale znění v latinském jazyce. Mnozí diváci se tímto výrokem pobavili, jiní ho dokonce ani nezaregistrovali. Komu však tento výrok neunikl, bylo tehdejší vedení KSČ, které považovalo slova komentátora za útok na tehdejší přátelství se Sovětským svazem a tak musel Luděk Brábník odejít ze sportovní redakce Československé televize. (Členové síň slávy českého hokeje, online, cit. 2017-09-03)

3.2.8. Osmdesátá léta

Československá domácnost bez televizoru byla v 80. letech vzácnou výjimkou, ale růst počtu barevných televizorů stagnoval a Československo se ve statistikách vybavenosti barevnými přijímači dostávalo za rozvojové latinskoamerické země. (Marek, 2012, s. To však nemělo žádný vliv na další rozvoj sportovního vysílání. Zvýšil se plošný dosah druhého programu, který se od roku 1973 do roku 1982 narostl z 11% na 67%, což znamenalo, že sportovní přenosy měli stále vyšší sledovanost. Zvyšoval se také počet přímých přenosů a záznamů. Kromě dostupnosti sportovních přenosů se nadále zvyšovala grafická úroveň televizních přenosů. Nejvíce se v televizi vysílaly přenosy z ledního hokeje, fotbalu, atletiky a motorismu. (Bereň, 2004, s. 10)

První profesionální televizní komentátoři

I v osmdesátých letech se v redakci objevují nové tváře jako například pánové Bakalář, Bažant, Čapek, Slepíčka nebo Záruba, který však ještě v té době působil v redakci jako externí pracovník. Je určitě důležité dodat, že právě tito tehdy nejmladší

členové sportovní redakce neprošli rozhlasem, proto lze osmdesátá léta označit za léta prvních profesionálních televizních sportovních komentátorů. (Bereň, 2014, s. 9)

3.2.9. Devadesátá léta a současnost

Stejně jako ve vedení Československé televize i ve sportovní redakci došlo v průběhu roku 1989 po dlouhých letech ke změnám, které vyvrcholily událostmi 17. listopadu. Šéfredaktor Karel Mikyska odešel počátkem roku do důchodu. Na jeho místo nastoupil, komentátor Štěpán Škorpil, který však ve funkci vydržel jen krátce a na začátku devadesátých let musel kvůli spolupráci s StB z televize úplně odejít. Ve sportovní redakci v roce 1990 skončil rovněž i její spoluzakladatel Vít Holubec, který odešel, do důchodu. (Rímský, 2016, s. 16-17)

Nakonec Československá televize zanikla, k datu 31. 12. 1992 spolu s rozdělením československé federace a to v situaci, kdy v České republice ještě kromě České televize nebyl jiný provozovatel televizního vysílání. (60 let sportovního vysílání televize u nás, online, cit. 2017-08-03)

Duální systém

Pojmem duální systém televizního vysílání, nazýváme soužití veřejnoprávní a komerční televize na jednom území. K zavedení tohoto systému došlo nejdříve v západní Evropě a to již v osmdesátých letech. (Šmíd, 2011, s. 3-4) U nás se dochází k zavedení duálního systému v devadesátých letech minulého století, na základě legislativního rámce pro rozhlasové a televizní v Československu a následně v České republice, který byl vytvořen v roce 1991. Toho roku totiž byla zákonem umožněna vzájemná existence veřejnoprávního a komerčního sektoru, což mělo za následek obrovský rozvoj v oblasti médií. (Rozhlasové a televizní vysílání v ČR, online, 2017-09-03) Od roku 1993 tak kromě České televize, která se stala nástupcem dřívější Československé televize, začala vysílat společnost FTV Premiéra, která spustila své vysílání v polovině tohoto roku a nejdříve vysílala pouze pro Praze a Středočeský kraj. V roce 1997 se její signál rozšířil po celém území České republiky a společnost začala vysílat pod názvem FTV Prima. Další komerční televizní stanicí byla TV Nova, která zahájila své vysílání 4. února 1994, čímž se stala první komerční televizí v České republice, která vysílala na celém území. (Bereň, 2016, s. 23)

Česká televize

V devadesátých letech přichází do České televize komentátoři Jaromír Bosák, Petr Svěcený nebo také Jiří Vrba. I v devadesátých letech se komentovalo ve dvou, ale vzhledem k rozdělení Československa, netvořili dvojici český a slovenský komentátor, ale dva čeští komentátoři. Tímto stylem se komentovalo až do přelomu tisíciletí, kdy Česká televize přešla na model komentátor a expert, který je aktuální i v této době. (60 let sportovního vysílání televize u nás, online, cit. 2017-08-03)

ČT Sport

Projekt vzniku ČT Sport byl úzce spjat s digitalizací v České republice. Pro diváky byl první sportovní kanál veřejnoprávní České televize takovým tahákem, že došlo k velkému nakupování set top boxů. A pak to přišlo, se začátkem ZOH v Turíně 2006. „10. Únor 2006 se zapíše do televizních dějin jako první den vysílání čistě sportovního programu veřejnoprávní televize“, těmito slovy zahájil vysílání programu ČT4 Sport Vojtěch Bernatský. (10 let ČT Sport, online, cit. 2017-08-03)

Začalo tak vysílání programu, který v té době vysílal denně od 8 do 24 hodin a jehož programovou prioritou byl a nadále zůstává český sport v celé své možné šíři. Program ČT4 Sport si rychle získal řadu fanoušků, kteří mohou na tomto kanále sledovat ty největší sportovní akce, ale také sporty, které do té doby nedostávaly v televizi takový prostor. Postupem začal vysílat nepřetržitě a v roce 2012 změnil svůj název na ČT Sport. (10 let ČT Sport, online, cit. 2017-08-03)

TV Nova

Začátek sportovního vysílání na TV Nova je především spjat s dvojicí Pavel Pouliček a Václav Tittelbach, ti kromě moderování sportovního zpravodajství byli také prvními komentátory sportovních přenosů televizi Nova. Vzhledem k tomu, že v té době nikdo z televize Nova neměl moc velké zkušenosti s tím, jak dělat sportovní přenos a stejné to bylo u komentátorů Poulička a Tittlebacha, z tohoto důvodu byly přenosy na této televizní stanici v průběhu devadesátých let velmi kritizovány. (Bereň, 2014, s. 11)

Nova Sport

V roce 2008 se změnila vlastnická struktura sportovního satelitního programu Galaxie sport. Novým majitelem se stala společnost CET 21, která získala od Rady pro rozhlasové a televizní vysílání úplně novou licenci. Jelikož již v té době byla společnost

CET 21 vlastníkem programů skupiny Nova, dostal tento program název Nova Sport. TV Nova tak získala svůj vlastní sportovní program a získala tak možnost vysílat nejen přenosy z české fotbalové ligy, ale také z NHL, tenisového okruhu ATP, anglického fotbalového FA Cupu a mnoha dalších sportovních odvětví. (Potůček, online, cit. 2017-08-03)

Pod hlavičku TV Nova přešel nejen všechny obsah vysílání, ale také všichni dosavadní komentátoři dřívější Galaxie sport. Nova tak získala kvalitní komentátory, s odbornými znalostmi týkajícími se určitého sportovního odvětví. Tým komentátorů Nova Sport tak v té době tvořili například Tomáš Radotínský, Tomáš Borovec nebo Jan Velart. Později došlo k složení komentátorského týmu několika úprav, jelikož někteří komentátoři odešli, ale na jejich místo přišli noví jako třeba Petr Suchoň nebo Michal Hrdlička, který však záhy skončil. I přesto, že v současné komentátorský tým Novy mnohem kvalitnější, tvořen lidmi s většími odbornými znalostmi, než tomu bylo v minulosti, názor veřejnosti na kvalitu komentátorů TV Nova se příliš nezměnil. (Bereň, 2014, s. 10-11)

V rámci rozšíření sportovní nabídky odstartoval své vysílání 5. září 2015 druhý kanál Nova sport 2 a ten divákům nabízí především přenosy z basketbalové NBA a více prostoru zde dostávají také sporty jako rugby, florbal nebo šipky. (Mediaguru, online, cit. 2017-09-03)

FTV Prima

Sportovní redakce FTV Prima byla vytvořena v roce 1994, kdy ještě nesla televize název FTV Premiéra. Šéfredaktorem této redakce se stal, Štěpán Škorpil, tedy dřívější člen sportovní redakce veřejnoprávní televize. Dalšími členy jádra redakce byli Jiří Nikodým, Radek Macháček, Ondřej Prokop a Jarmila Šťastná. Po odstoupení Štěpána Škorpila v roce 1998, se ujal pozice šéfredaktora Jiří Vopršal, kterého ale po pár měsících ve funkci vystřídal Jiří Nikodým a ten byl šéfredaktorem sportovní redakce, až do jejího konce v roce 2010. (Kuklík, 2011, s. 15)

Nejvýznamnější sportovní přenosy FTV Prima

FTV Premiéra nebo později FTV Prima vysílala poměrně širokou škálu sportovních přenosů, z mnoha sportovních odvětví. Jednalo se o přenosy z tenisového Davis Cupu a Fed Cupu, ale také přímé přenosy z basketbalu nebo volejbalu.

Dále se pak na jejích obrazovkách objevovali přenosy ze závodů Formule 1, české fotbalové ligy nebo také přenosy, ze zápasů hokejové a fotbalové reprezentace. Největším projektem sportovní redakce FTV Prima ovšem bezesporu bylo fotbalové EURO v roce 2008. FTV Prima posléze na kanálu Prima COOL, který vznikl v roce 2009, vysílala také anglickou Premier league. Posledními velkými sportovními přenosy této televizní stanice byli zápasy fotbalové Ligy mistrů, které se v období 2012 – 2015 vysílaly na Prima COOL. Tyto zápasy komentovali Jiří Vrba, Radek Macháček, Milan Štěrba nebo Jiří Nikodým a to i přesto, že v té době už byla na Primě zrušena sportovní redakce. (Kuklík, 2011, s. 16)

Konec sportovní redakce FTV Prima

26. října 2010 bylo všem zaměstnancům sportovní redakce oznámeno, že s koncem roku skončí rovněž celá sportovní redakce. Vedení televize na zrušení sportovní redakce argumentovalo tím, že se jedná o úsporné opatření s tím, že sportovní zpravodajství má navíc velmi malou sledovanost. (Potůček, online, cit. 2017-09-03)

Specializované sportovní kanály komerčních televizí

Prvním specializovaným sportovním programem v České republice byla v roce 1994 česká verze Eurosportu. Z počátku vysílání však český komentář na tomto kanále pouze překrýval ten originální anglický, který se šířil z mezinárodní verze tohoto programu, která nese název Eurosport international. Eurosport se těšil velkému zájmu českých diváků a tak nebylo divu, že právě na základě stoupajícího diváckého zájmu se Eurosport snažil realizovat dokonalejší řešení. Tím řešením by od roku 1996 synchronizace obrazu a jednotlivých národních zvuků. Český komentář však mohli diváci slyšet pouze v omezeném množství a to po dobu jen několik hodin denně. Celodenní vysílání v českém jazyce bylo na stanici Eurosport spuštěno až od roku 2006. V roce 2009 pak byl na českém území spuštěn druhý kanál této televizní stanice s názvem Eurosport 2. (Bereň, 2017, s. 25-26)

Druhým ryze sportovním kanálem v České republice byla Galaxie Sport. Ta odstartovala své vysílání v roce 2002. Tato sportovní televize se od začátku těšila velmi výrazné přízni televizních diváků, kterým nabízela široké spektrum sportovních přenosů. Za první tři roky vysílání přijímalo signál tohoto sportovního kanálu, až 700 tisíc uživatelů. (Bereň, 2004, s. 26)

Jak bylo uvedeno výše, v říjnu roku 2008 stanice přešla pod programy skupiny Nova a změnila název na Nova Sport.

Od dubna roku 2007, mají uživatelé satelitních televizí možnost naladit další sportovní televizi v české verzi, kterou je televize Sport TV. Konkrétně se jedná o její dva sportovní kanály. První z nich, který byl spuštěn právě v roce 2007 a dostal název Sport 1, na něj později navázal druhý sportovní kanál, který má název Sport 2. Oba tyto sportovní kanály patří pod hlavičku maďarské společnosti Chello Central Europe Műsorszolgáltató Zrt. (Bereň, 2014, s. (26)

Od roku 2015 začal v rámci služby O2 TV vysílat sportovní kanál O2 TV Sport. Tento kanál se po roce své existence ještě rozšířil na programy týkající se konkrétních sportovních odvětví, které jsou u nás nejsledovanější například O2 TV Fotbal, O2 TV Hokej nebo O2 TV Tenis. (Vaněk, online, 2017-09-03)

Praktická část

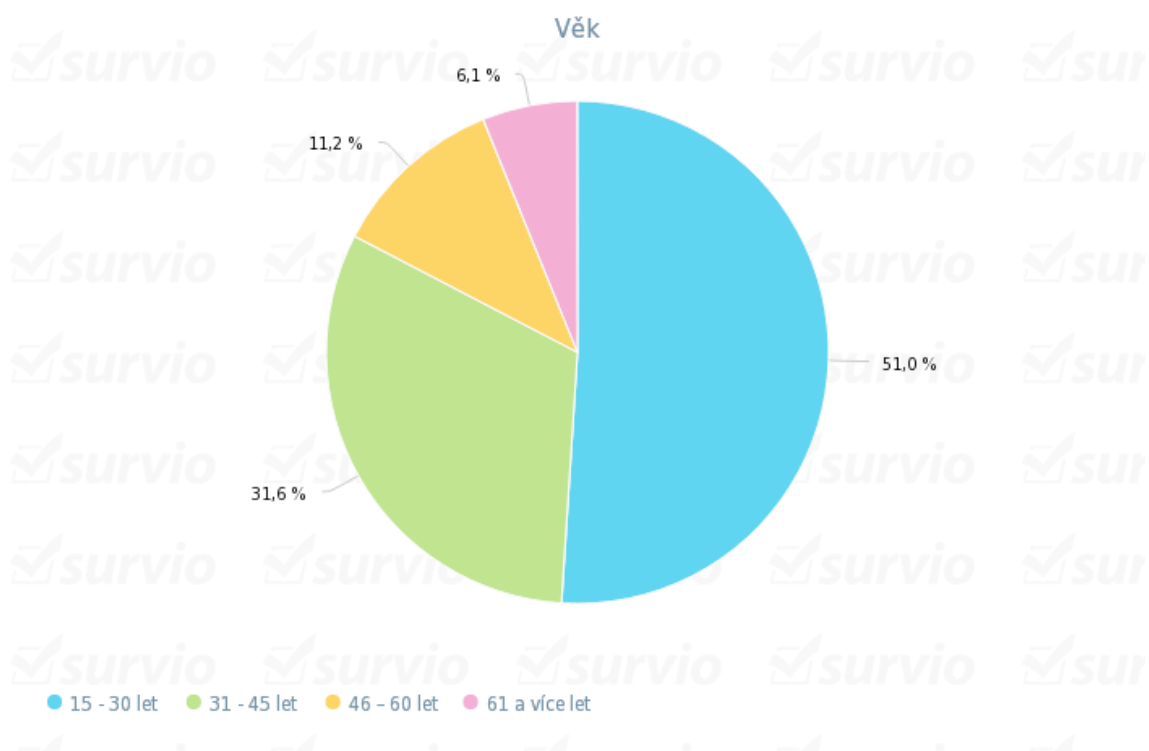
4. Dotazníkové šetření

Pro účely této práce byl v rámci praktické části vytvořen dotazníkový průzkum týkající se porovnání kvality a vlastností sportovních komentátorů České televize a ostatních komerčních televizních stanic a zároveň také sledovanosti sportovních přenosů opět v České televizi a na ostatních komerčních televizních stanicích. Jednalo se o anonymní dotazník, který byl vytvořen pomocí internetového serveru www.survio.com. Respondenty tohoto dotazníku byli návštěvníci těchto webových stránek a dále pak uživatelé sociálních sítí, především sociální sítě Facebook, jelikož právě za pomoci této sociální sítě byl dotazník sdílen a rozesílán. To znamená, že pro tento výzkum byla využita technika dotazování s názvem CAWI (Computer Assisted Interviewing), která znamená, že každý respondent vyplnil dotazník elektronicky bez asistence zadavatele. Šetření probíhalo v době od 6. 2. 2017 do 27. 2. 2017 a to především v Praze a Středočeském kraji. Sledovaný vzorek čítal celkem 104 respondentů, ale jelikož jsme použili bezplatnou verzi tohoto dotazníku, zařadil server www.survio.com do zkoumaného vzorku jen prvních 100 respondentů. Nutno však podotknout, že ne všichni z respondentů odpověděli na všechny otázky, což může být

dáno tím, že nějakou otázku přehlédli nebo se například neorientují v této oblasti tak dobře a nesledují ve velkém množství sportovní přenosy, takže nebyli schopni přesně odpovědět na dané otázky, z tohoto důvodu se pohybuje skutečný počet u jednotlivých otázek v rozmezí 94 – 100 respondentů. Z tohoto vzorku se budeme pomocí kvantitativní analýzy snažit určit pravdivost tří, předem stanovených hypotéz, které zní:

- **V České televizi jsou kvalitnější sportovní komentátoři, než v komerčních televizích**
- **Divák sleduje sportovní přenosy více v České televizi, než v komerčních televizích**
- **Nejsledovanějším sportem v České televizi je hokej**

Z dotazovaných, kteří v dotazníku uvedli své pohlaví, bylo 54 mužů a 45 žen, což v přepočtu na procenta znamená 54,5% mužů a 45,5% žen.



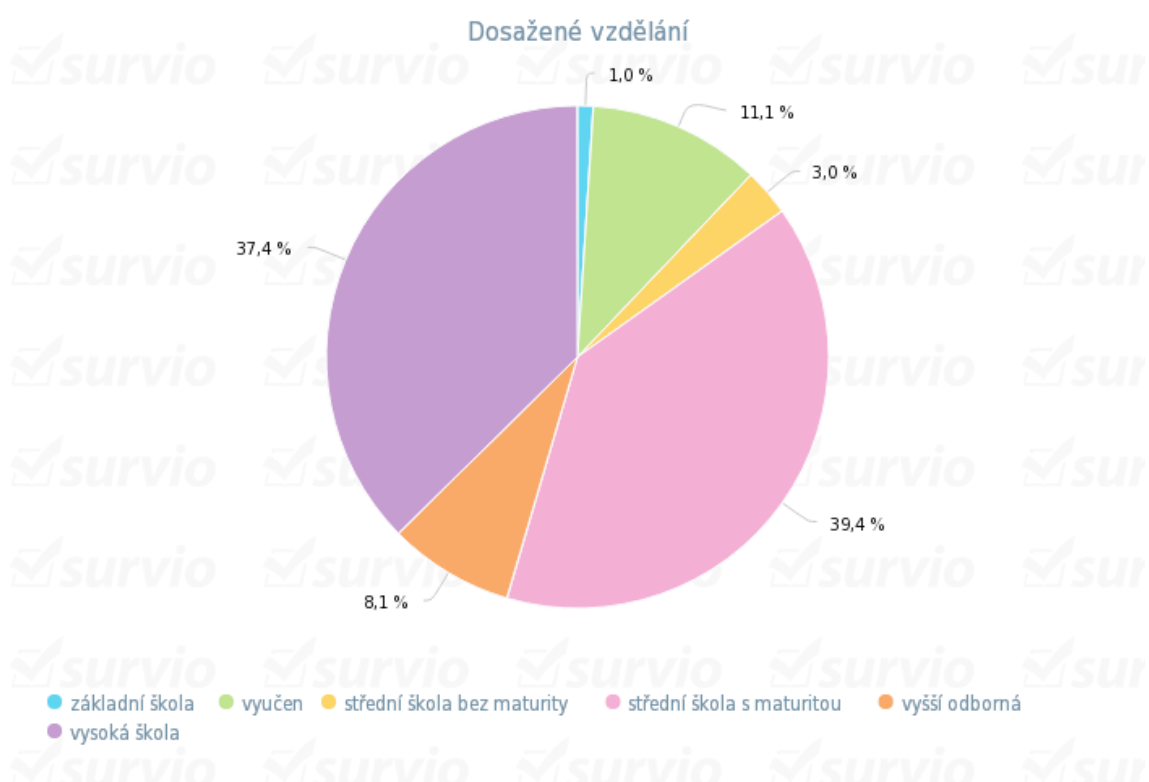
Graf 1: Věkové kategorie

Zdroj: (Survio, online, 2017-27-02)

Jak můžeme vidět z grafu, většina respondentů byla ve věku 15 – 30 let, jednalo se přesně o 50 respondentů, což při faktu, že svůj věk uvedlo celkem 98 oslovených, je přesně 51%. Druhou nejvíce zastoupenou skupinou byla věková kategorie 31 – 46 let,

s celkem 31 respondenty, Z věkové kategorie 46 – 60 bylo celkem 11 respondentů, což odpovídalo a respondentů ve věku 61 let a starších bylo celkem 6 a to vyjadřovalo 6,1% respondentů.

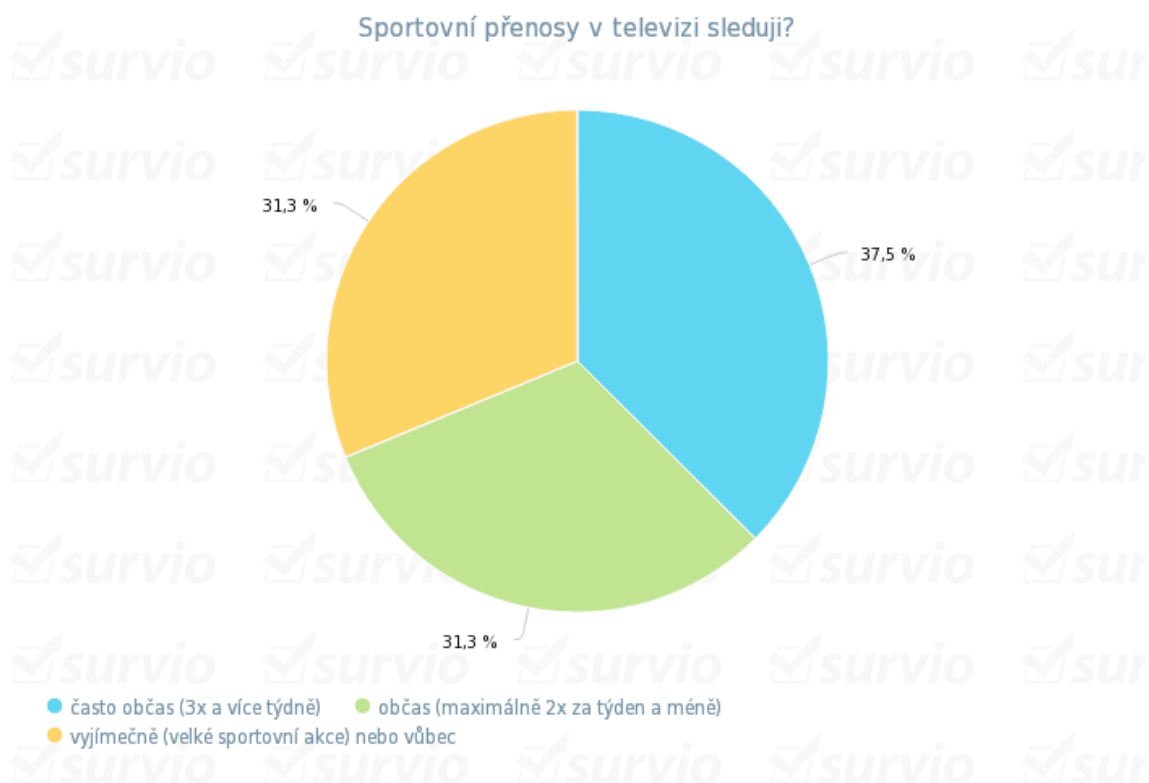
Příčinou toho, že čím je věková skupina starší, tím klesá počet respondentů, je fakt, že jsme dotazník umístili na internet a sociální sítě, odkud jsme získali 100% respondentů. Jak je totiž známo, uživatelé internetu a sociálních sítí především, jsou převážně zástupci mladších generací.



Graf 2: Vzdělanost respondentů
Zdroj: (Survio, online, 2017-27-02)

Z dalšího grafu vyčteme, že nejvíce respondentů, kteří vyplnili náš dotazník má dosažené středoškolské vzdělání, ukončené maturitní zkouškou jedná se o 39,4%. Další hojně zastoupenou skupinou absolventi vysokých škol, jejichž podíl činí 37,4%. Dále 11,1% respondentů uvedlo, že je vyučeno, 8,1% z dotázaných absolvovalo vyšší odbornou školu, 3% z oslovených uvedli, že mají středoškolské vzdělání bez maturitní

zkoušky a zbylé 1% z oslovených má zatím za sebou pouze základní školu. Zjištění, že více než 80% z respondentů úspěšně složilo maturitní zkoušku a velký počet z nich absolvoval nebo teoreticky může ještě studovat vysokou školu, můžeme vyčíst, že se jedná o velice vzdělaný vzorek obyvatel, kteří by měli mít určitý přehled ve společenském dění a tím pádem také určitý názor na konkrétní společenské situace, který je podložen a vychází z faktů.



Graf 3: Časový objem sledování sportovních přenosů
Zdroj: (Survio, online, 2017-27-02)

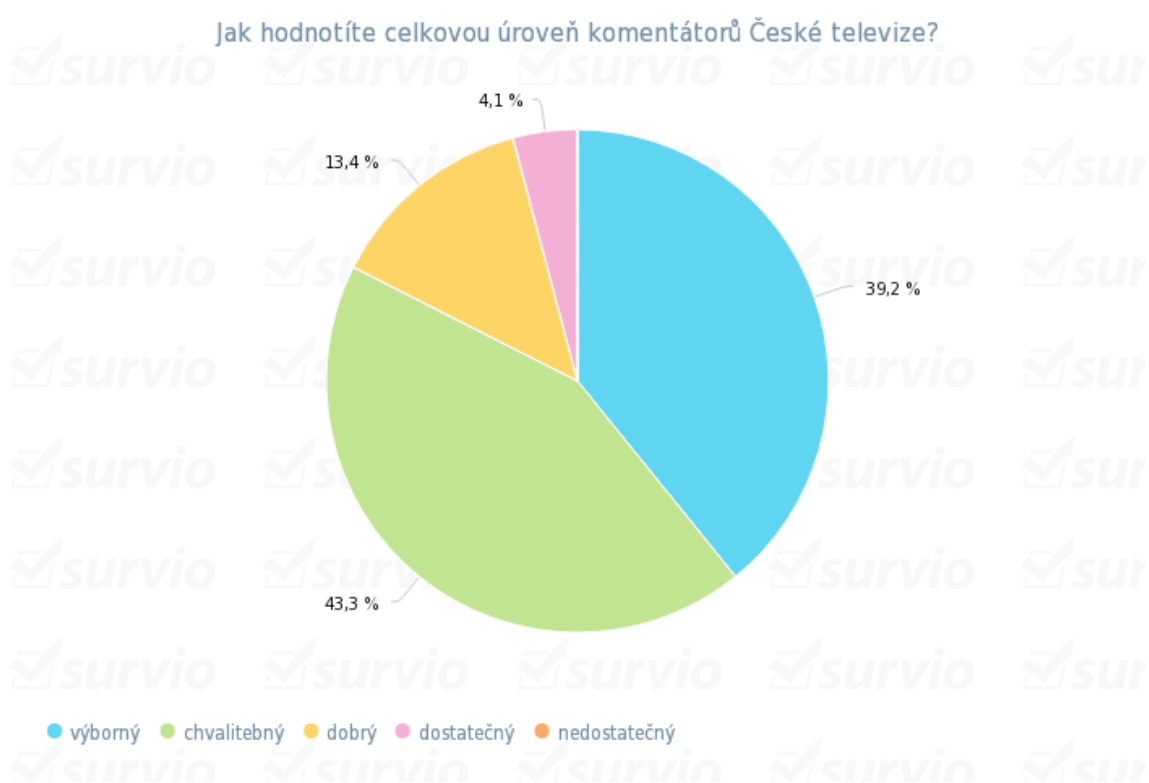
Jak můžeme vidět tato statistika, týkající se toho, jak často lidé sledují sportovní přenosy je velmi vyrovnaná. Tento graf říká, že 37,5% dotázaných sleduje sportovní přenosy v televizi často, což znamená minimálně třikrát v týdnu. Téměř třetina, přesně 31,3% z oslovených pak sleduje sportovní přenosy občas, to znamená maximálně dvakrát do týdne. A stejný počet tedy 31,3% sleduje sportovní přenosy jen výjimečně nebo vůbec, znamená to tedy, že sledují pouze velké sportovní akce typu olympijských her nebo mistrovství světa. Znamená to, že v našem vzorku respondentů převažují lidé,

kteří sledují sportovní přenosy a mají ve sportovním prostředí určitý přehled, což vzhledem k tématu naší práce je určitě pozitivní zjištění.

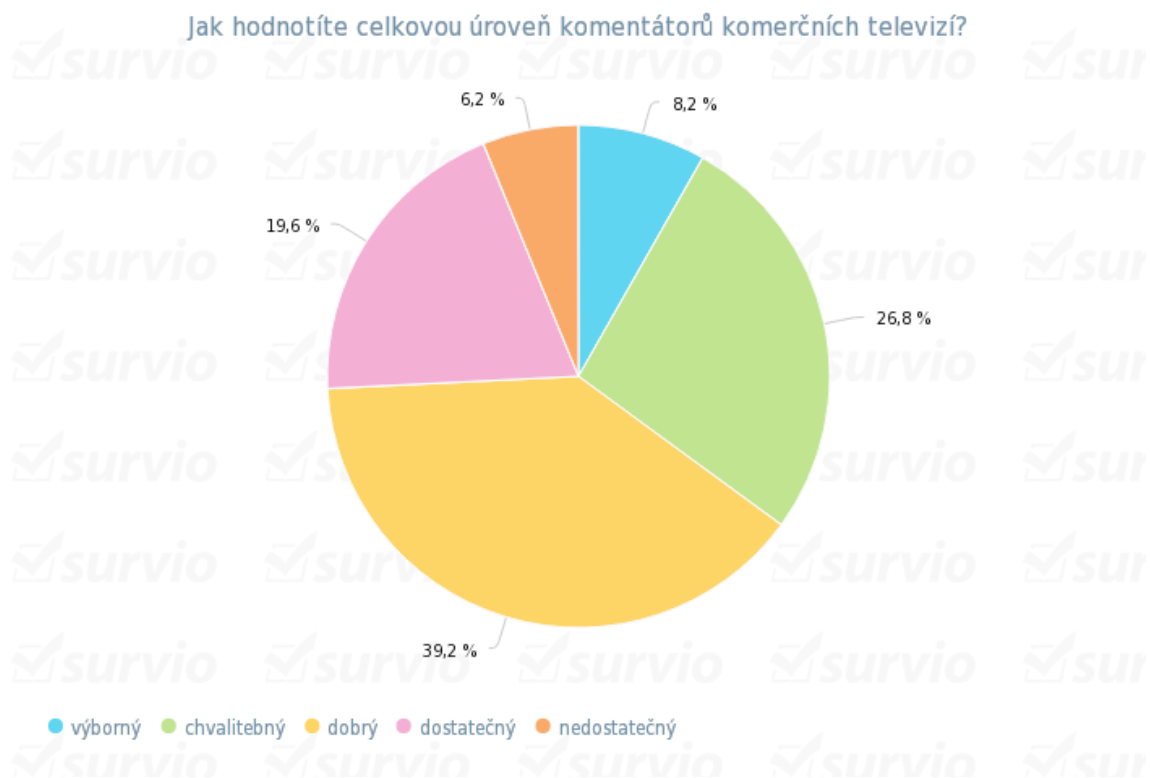
4.1. Analýza hypotézy: V České televizi jsou kvalitnější sportovní komentátoři, než v komerčních televizích

Naše úvodní hypotéza, kterou jsme se rozhodli pomocí dotazníkového šetření a další získaných dat ověřit je, že v České televizi jsou kvalitnější sportovní komentátoři, než v komerčních televizích.

Pomocí dotazníkového šetření, zjistili, že respondenti, kteří odpovídali na otázky, hodnotí lépe celkovou úroveň komentátorů v České televizi, než celkovou úroveň komentátorů komerčních televizních sportovních stanic.

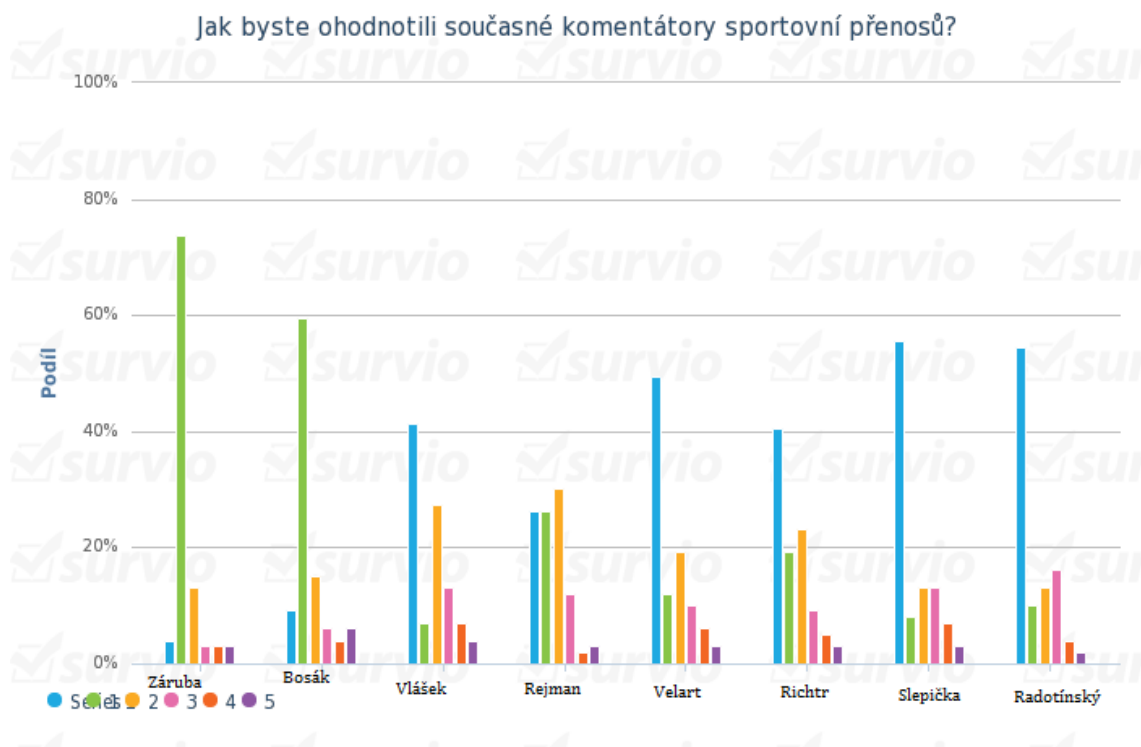


Graf 4: Hodnocení úrovně sportovních komentátorů České televize
Zdroj:(Survio, online, 2017-27-02)



Graf 5: Hodnocení úrovně sportovních komentátorů komerčních televizí
Zdroj: (Survio, online, 2017-27-02)

V dotazníkovém šetření jsme se také zaměřili na hodnocení jednotlivých sportovních komentátorů. Respondenti měli za úkol ohodnotit osm televizních sportovních komentátorů a to známkami na stupnici 1 – 5, kdy číslo 1 je nejlepší a číslo 5 nejhorší možné hodnocení. Pokud někdo z respondentů komentátora neznal, zvolil číslo 0. Respondenti měli za úkol odhodnotit čtyři sportovní komentátory České televize a čtyři sportovní komentátory komerčních sportovních stanic. Za Českou televizi to byli komentátoři Robert Záruba, Jaromír Bosák, Vlastimil Vlášek a Jiří Rejman, za ostatní komerční televizní sportovní stanice to byli Jan Velart ze stanice Nova Sport, Tomáš Richtr a Jan Slepíčka ze Sport TV a Tomáš Radotínský z O2 Sport.



Graf 6: Hodnocení vybraných sportovních komentátorů
Zdroj: (Survio, online, 2017-27-02)

Jak ukázalo naše šetření, sportovní komentátoři České televize jsou známější, než sportovní komentátoři komerčních televizí. Z grafu lze vyčíst, že nejlepší hodnocení obdržel od respondentů Robert Záruba z České televize, za ním skončil Jaromír Bosák a třetí skončil Jiří Rejman. U druhého Jaromíra Bosáka je však zajímavé, že hned po Zárubovi obdržel druhý nejvyšší počet výborných hodnocení, ale zároveň obdržel nejvyšší počet nedostatečných hodnocení. Tento fakt si možno vysvětlit tím, že Bosák patří k nejznámějším sportovním komentátorům u nás, velmi často komentuje a veřejnost má na něj trochu vyšší nároky, než na ostatní komentátory, kteří nejsou moc známí. Navíc tím, jak často komentuje, může být u diváků oposlouchaný.

Náš závěr tedy je, že jak komentátoři České televize, tak komentátoři ostatních komerčních televizních stanic dělají chyby a ale přeci jen o něco větší odborná kvalita je na straně sportovních komentátorů České televize!

4.2. Analýza hypotézy: Divák sleduje sportovní přenosy více v České televizi, než v komerčních televizích

Tato hypotéza vychází z faktu, že Česká televize patří k vůbec nejsledovanějším veřejnoprávním stanicím v Evropě. Dva ze šesti jejích kanálů se loni staly nejsledovanějšími veřejnoprávními tematickými stanicemi v Evropě. Jednalo se o kanál ČT24 a také kanál ČT Sport, který v roce 2016 dosáhl z hlediska podílu na publiku nejlepšího výsledku, od svého vzniku, tedy od roku 2006 a dominuje tak evropským veřejnoprávním sportovním programům. (Česká televize, online, 2017-07-02) Za pomoci našeho dotazníku a dalších získaných jsme se však snažili zjistit, jaká je sledovanost sportovního programu České televize ve srovnání se sportovními programy komerčních televizí.

Jak ukázal náš průzkum, většina z dotazovaných preferuje sledování sportovních přenosů v České televizi, tedy především na programu ČT Sport, popřípadě ČT2. Přesně se jedná o 85,6%, to znamená, že sledování přenosů na komerčních sportovních kanálech preferuje pouze 14,4% oslovených.

Jedním z hlavních důvodů proč divák sleduje více přenosy v České televizi, je kvalita sportovních komentátorů a expertů České televize, která je i přes fakt, že v posledních letech komentují v komerčních televizích někteří komentátoři, kteří prošli v minulosti Českou televizí stále na vyšší úrovni, než v komerčních televizích. Je to především z důvodů, že Česká televize vsází na kvalitu a odbornost komentátorů, než na jejich vzhled, jako tomu je v komerčních televizích, což v komerčních televizích slouží jako prvek, který má právě zvýšit sledovanost. Podle průzkumu je však pro většinu oslovených respondentů kvalita a odborná znalost, tou nejdůležitější vlastností sportovního komentátora.

Ukažme si to ale názorně na příkladu, který se týká vysílání fotbalové Ligy mistrů. V České televizi se již dlouhá léta setkáváme ve studiu například s Davidem Kozohorským nebo Pavlem Čapkem, kteří jsou doplňováni, bývalými fotbalisty a trenéry jako jsou Erich Brabec, Jozef Chovanec a další. Samotný přenos pak komentuje například Jaromír Bosák. To na Prima COOL vypadal z tohoto pohledu přenos trochu jinak. Komentovali ho sice Jiří Vrba nebo Milan Štěrba, ale s moderováním studia se střídali sportovní moderátor Radek Šilhan spolu s Liborem Boučkem a v roli expertů se kromě bývalých fotbalistů Františka Straky a Marka Jankulovského objevovali tváře,

kteří nemají s fotbalem nic společného jako například Diana Kobzanová, Richard Krajčo, Karel Gott nebo Dominik Hašek.

Hlavním důvodem, proč se FTV Prima rozhodla angažovat kromě expertů tyto známé tváře, bylo, že chtěla přilákat k fotbalu i diváky, kteří fotbal příliš nesledují, což posléze potvrdil i moderátor Radek Šilhan. (isport.cz, online, cit. 2017-09-03)

Náš průzkum rovněž ukázal, že převážná většina respondentů je spokojena, jak s nabídkou sportovních přenosů v České televizi, tak také s nabídkou přenosů v ostatních komerčních televizích.

Je zde však jeden důležitý fakt, který i přesto, že byli dotazovaní lidé s nabídkou přenosu spokojeni, ukazuje, proč jsou sportovní přenosy v České televizi sledovanější, než na komerčních televizích. Jde o to, že Česká televize nabízí přenosy napříč sportovním spektrem, od těch méně sledovaných, až po ty nejsledovanější a navíc vlastní práva na vysílání velkých sportovních akcí jako jsou mistrovství světa v hokeji, ve fotbale a další. Těmto sportovním akcím, které sleduje převážná část českého národa a to i přesto, že se třeba nejedná o sportovní fanoušky, nemohou komerční televize konkurovat a výrazně tak ztrácejí na sledovanosti. Existuje totiž jen několik pro diváka zajímavých sportovních přenosů, které Česká televize nevysílá. Nova Sport vlastní práva na vysílání NHL, O2 Sport má práva na fotbalovou Premier league a Eurosport vysílá všechny tenisové grandslamy s výjimkou Wimbledonu. Nejžhavějším zbožím jsou však v tomto ohledu na trhu přenosy ze seriálu závodů Formule 1 a ty nyní vlastní sportovní stanice Sport TV.

Dalším důvodem, proč mohou diváci upřednostňovat přenos v České televizi je, že na komerčních televizích se objevuje slovenský komentář, což je podle našeho průzkumu další věc, kterou respondenti vnímají v této době u sportovního přenosu velmi negativně. 54,7% respondentů totiž nesouhlasí s tím, aby se slovenský komentář dále objevoval na komerčních televizních stanicích. Zbylým 45,3% respondentů slovenský komentář na komerčních televizních stanicích nevadí.

Jako názorný příklad situace, kdy diváci nebyli spokojeni s tím, že sportovní přenos na českém televizním kanále můžeme zmínit fotbalový zápas Česká republika – Slovensko, který se odehrál v roce 2009, v rámci kvalifikace na fotbalové mistrovství světa. Zápas tehdy vysílala stanice TV Nova a komentátory zápasu byli Tomáš Radotínský a Slavomír Jurko.

Nova si tento experiment s jedním českým a jedním slovenským komentátorem vyzkoušela při stejném zápase již v listopadu 2007, tehdy však v utkání už o nic nešlo a navíc tento zápas čeští fotbalisté výsledkově zvládli a zvítězili, proto se také tento návrat do doby, kdy zápasy komentoval vždy jeden český a jeden slovenský komentátor, příliš mezi veřejností neřešil. V roce 2009 však byla situace naprosto odlišná. Tentokrát v sobě zápas nesl silný emotivní náboj, jelikož oba týmy bojovali o postup na světový šampionát a navíc se českým fotbalistům v tomto utkání příliš nedařilo a nakonec prohráli 1:2. (Macek, online, 2017-09-03)

Na slovenského komentátora Stanislava Jurka se po zápase snesla velká vlna kritiky. Mnoho diváků totiž neuneslo to, jak Jurko, v zápase prožíval a velmi emotivně slavil góly slovenských fotbalistů a na konci utkání také samotné vítězství. (Macek, online, 2017-09-03)

Jak ukázal náš průzkum, většina z respondentů není ochotna si připlatit za možnost sledování přenosů na placených kanálech. Takto se vyjádřilo 67% ze všech respondentů, pouze zbylých 23% z dotázaných je ochotno si za možnost větší nabídky sportovních přenosů zaplatit.

Dalším důvodem proč jsou sportovní přenosy v České televizi sledovanější, než sportovní přenosy na ostatních komerčních sportovních kanálech, tak může být také fakt, že sportovní přenosy v České televizi jsou volně přístupné a divák tak nemusí platit speciální poplatek za to, aby mohl sport v České televizi sledovat. K tomu aby divák mohl sledovat sportovní přenosy v České televizi, totiž stačí, aby zaplatil koncesionářský poplatek.

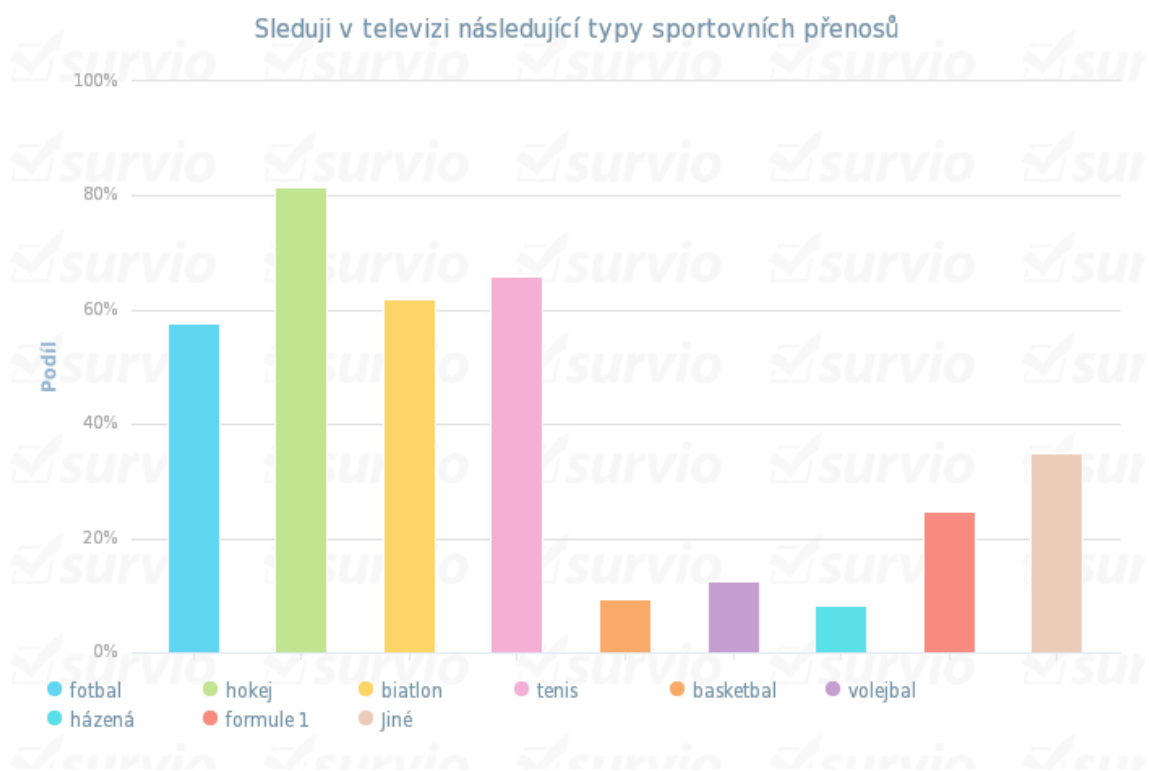
Pokud se totiž podíváme na všechny komerční sportovní televizní stanice, zjistíme, že žádná z nich není divákovi volně přístupná. Aby divák získal možnost naladit si nějaké komerční sportovní stanice, musí nejdříve zaplatit poplatek poskytovatelům satelitních služeb, kabelových televizí nebo využít služeb O2 TV. Výjimku tvoří kanál Nova Action, který je volně přístupný v rámci pozemního digitálního signálu. Na tomto programu, se objevují například přenosy z hokejové NHL nebo z šipkařské Premier league, nutno podotknout, že tento program nelze brát jako ryze sportovní, jelikož kromě sportovních přenosů nabízí například akční filmy a seriály, proto tento program lze přirovnat k programu ČT2, na kterém se také objevují sportovní přenosy, ale pouze v omezeném množství.

Větší sledovanosti sportovních přenosů v České televizi nahrává také fakt, že divák může sportovní přenos sledovat na internetu a kromě toho Česká televize nabízí divákům na svých internetových stránkách archiv pořadů, což znamená, že divák, který nestihne přímý přenos v televizi, může si ho zpětně kdykoliv pustit na internetu. Podobnou možnost nabízí pouze O2 TV, která umožní svým divákům koukat na přenos s daným maximálním odstupem několika hodin. TV Nova zase divákovi nabízí archiv některých přenosů na svém portálu VOYO, ovšem ne v takovém rozsahu jako Česká televize. Ta navíc své internetové stránky využívá také v případě, když dojde k časové kolizi mezi dvěma a více sportovními přenosy a to tak, že jeden z přenosů umístí na sportovní kanál ČT Sport a další přenosy na internetové stránky. Divák tak může na internetu sledovat nejen přenos, který běží v televizi, ale v případě že dojde ke kolizi více přímých přenosů tak také přenos, který se vysílá pouze na internetu. Například může dojít k situaci, kdy Česká televize vysílá 3 přímé přenosy najednou první na programu ČT Sport, druhý na programu ČT2 a třetí na svých internetových stránkách.

Náš závěr k analýze této hypotézy je, že tato hypotéza je pravdivá, což dokazuje nejen názor veřejnosti, v rámci našeho dotazníkového šetření, ale také několik čísel, které se týkají přímo sledovanosti sportovních přenosů!

4.3. Analýza hypotézy: Nejsledovanějším sportem v České televizi je hokej

Hokejové přenosy v České televizi mají dlouhou historii. V současné době Česká televize vysílá kromě zápasů hokejové extraligy pravidelně také zápasy z turnajů Euro Hockey Tour a velkých akcí jako jsou mistrovství světa a olympijské hry. Je tak na místě položit si otázku, jestli je hokej, který patří k nejrozšířenějším a zároveň nejsledovanějším sportům u nás v České televizi tím nejsledovanějším sportovním odvětvím?!



Graf 7: Nejsledovanější sportovní odvětví

Zdroj: (Survio, online, 2017-27-02)

Jak ukázal náš průzkum, většina respondentů, konkrétně 81,4% sleduje opravdu hokej. Druhým nejsledovanějším sportem podle našeho průzkumu je tenis, který sleduje 66% dotázaných. Na třetím místě se umístil biatlon se 61,9%. Až čtvrtým nejsledovanějším sportem je fotbal, který sleduje 57,7%. Na dalších místech se ze zmíněných druhů sportů umístili závody formule 1, které sleduje 24,7% respondentů, dále volejbal 12,4 basketbal 9,3 a nejméně sledovaným sportem z těch, které jsme uvedli, je mezi respondenty házená, kterou sleduje 12,4% z oslovených lidí. Více než třetina lidí, přesně to bylo 35,1%, v dotazníku uvedla, že sleduje také jiné sporty, které nebyly v dotazníku uvedeny.

V průzkumu, se na prvních třech místech umístili sporty, ve kterých slaví čeští sportovci v posledních letech velké úspěchy a to hokej, tenis a biatlon. Z hokejových mistrovství světa vozí čeští hokejisté cenné kovy velmi často nebo se alespoň proboují do závěrečných bojů o medaile, což bylo v posledních letech s výjimkou posledního mistrovství pravidlem. Českým tenistů a tenistkám se zase v posledních letech daří jak

individuálně na turnajovém okuhu, tak především v týmových soutěžích Davis Cupu a Fed Cupu. Tenisté totiž ovládli Davis Cup v letech 2012 a 2013, tenistky vládou Fed Cupu, nepřetržitě už tři roky a navíc získaly pět vítězství v posledních šesti letech. Biatlon se zase těší obrovské popularitě díky výsledkům Gabriely Koukalové. Z toho tedy vyplývá, že sledovanost jednotlivých sportovních odvětví je závislá na úspěších českých sportovců a to především na mezinárodní scéně v národních barvách, což potvrzuje i přehled nejsledovanějších sportovních přenosů v České televizi, kde se na prvních místech umisťují přenosy z těchto velkých sportovních akcí typu mistrovství světa.

Pokud se podíváme do historie nejsledovanějších sportovních přenosů České televize a to konkrétně od roku 1998, což byl vůbec první celý rok, ve kterém se používalo elektronického měření sledovanosti, zjistíme, že právě v tomto roce Česká televize zaznamenala několik dosud platných rekordů ve sledovanosti a to právě díky hokeji a konkrétně Zimní olympijským hrám v Naganu, kde čeští hokejisté ovládli hokejový turnaj a získali tak jedno z největších vítězství v českých sportovních dějinách. Hokejové přenosy týkající se těchto olympijských her drží rekordy ve sledovanosti a to v několika kategoriích. (Rekordy, online, cit. ©1996-2017)

V dalších dvou letech, tedy v roce 1999 a 2000, se hokejové přenosy neumístili na předních místech v žebříčku celoroční sledovanosti. Bylo to dáno především tím, že vysílací práva na hokejové mistrovství světa vlastnila TV Nova, která se na přenosech podílela spolu s FTV Prima. Z tohoto důvodu se na prvních místech nejsledovanějších sportovních přenosů České televize v roce 1999 objevili fotbalové přenosy z Ligy mistrů a kvalifikace EURO 2000. Nejsledovanějším sportovním pořadem České televize se však v tomto roce stala Velká pardubická. V roce 2000 se staly nejsledovanějšími sportovními přenosy České televize ty z fotbalového EURA, které se konalo v Nizozemsku a Belgii. (Topy sledovanosti České televize, online, cit. 2017-08-03)

V roce 2001 se na obrazovky České televize vrátili přenosy z hokejových mistrovství světa a hokej se tak znovu začal objevovat na prvních místech v pořadí nejsledovanějších sportovních pořadů České televize. Stalo se tak vždy v období let 2001- 2005. (Topy sledovanosti České televize, online, cit. 2017-08-03)

Od roku 2006 jsou přenosy z hokejových vysílány převážně na ČT Sport. I tam patří hokejová utkání také k nejsledovanějším přenosům v jedenáctileté historii vysílání programu ČT sport, který byl tehdy spuštěn ještě pod názvem ČT4 Sport. V únoru 2014 sledovalo zápas olympijského turnaje mezi Českou republikou a Slovenskem přes 2,1 milionu. Na druhém místě se umístil čtvrtfinálový zápas české hokejové reprezentace na mistrovství světa v Praze v roce 2015, kdy si její zápas s Finskem nenechalo uniknout přes 1,9 milionu lidí. Na dalších třech místech se pak rovněž umístili zápasy české hokejové reprezentace. (Topy sledovanosti České televize, online, cit. 2017-08-03)

Hokej je opravdu nejsledovanějším sportem v České televize a to z dlouhodobého hlediska, takže i naše třetí hypotéza se potvrdila!

Závěr

Tématem bakalářské práce bylo televizní sportovní vysílání v České republice se zaměřením na sportovní komentátory. V úvodu teoretické části práce byly popsány obory, kterých je sportovní vysílání a profese sportovního komentátora součástí, jako jsou komunikace, rétorika nebo masová média. Bylo tedy provedeno základní zasvěcení do těchto oborů, které nám poskytlo, teoretická východiska k vývoji sportovního vysílání a především profesi sportovního komentátora. Dále se tato práce dále ve své teoretické části soustředila právě na konkrétní oblast televizního sportovního vysílání a sportovního komentování, kde byly nastíněny ty nejdůležitější milníky, které vedli k současné podobě sportovního vysílání v České republice a také k současné podobě profese sportovního komentátora

Praktická část, která byla tvořena dotazníkovým šetřením, na jehož základě byla provedena kvantitativní analýza, která byla doplněna o další dostupné podklady, jako jsou například údaje o sledovanosti sportovních přenosů, měla za cíl porovnat kvalitu českých sportovních komentátorů veřejnoprávní České televize a komentátorů ostatních komerčních televizí. Dále jsme se zaměřili na sledovanost sportovních přenosů na veřejnoprávní a komerční televizi. Na úvod jsme si zvolili tři hypotézy, které měly znění:

- **V České televizi jsou kvalitnější sportovní komentátoři, než v komerčních televizích**
- **Divák sleduje sportovní přenosy více v České televizi, než v komerčních televizích**
- **Nejsledovanějším sportem v České televizi je hokej**

Na základě analýzy dotazníkového šetření jsme v prvním případě zjistili, že kvalitnější komentátoři působí ve veřejnoprávní České televizi. Hypotéza se potvrdila na základě několika výsledků. Bylo zjištěno, že respondenti nejčastěji hodnotili úroveň komentátorů České televize jako výbornou, kdežto úroveň komentátorů komerčních televizí byla respondenty nejčastěji hodnocena průměrně jako dobrá. V rámci tohoto šetření došlo také na srovnání jednotlivých komentátorů. Lépe z tohoto srovnání vyšli u respondentů, komentátoři České televize, kteří obsadili první tři místa a to v pořadí

Robert Záruba, Jaromír Bosák a Jiří Rejman. Navíc se ukázalo, že vybraní komentátoři z komerčních televizních stanic nebyli mezi respondenty příliš známí.

Dále jsme díky analýze dotazníkového šetření zjistili, že diváci sledují více přenosy v České televizi, což se potvrdilo i na základě čísel, týkajících se sledovanosti. Jak se ukázalo na základě dalších otázek, důvodů, proč většina respondentů v rámci šetření uvedla, že sleduje více sportovní přenosy v České televizi, je hned několik, jedná se o již zmíněnou kvalitu komentátorů, ale také to, že většině respondentů vadí, že na některých komerčních stanicích se setkáváme se slovenským komentářem. Dále je to také fakt, že přenosy v České televizi jsou divákovi mnohem dostupnější. Jak jsme díky průzkumu zjistili, většina z dotázaných totiž nehodlá připlácet za sledování komerčních sportovních kanálů. Z toho tedy vyplývá, že i naše druhá hypotéza se potvrdila.

Naše poslední hypotéza, že diváci sledují v České televizi ze všech sportovních odvětví nejvíce hokej. Tento předpoklad vycházel z dlouholeté tradice, kterou má hokej v České televizi a také z toho, že český národ bývá označován za národ hokejový. Jak jsme v našem průzkumu zjistili, naprostá většina respondentů, přesně 84,1% uvedla, že sledují právě hokej. Názor respondentů potvrdila také čísla týkající se nejsledovanějších sportovních přenosů v České televizi v jednotlivých letech a to od roku 1998. Jak je z těchto údajů zřejmé, sledovanost hokejových přenosů a to především těch z velkých akcí, typu mistrovství světa a olympijských her, patří každoročně k jednoznačně k nejsledovanějším sportovním přenosům v České televizi. Hokejové přenosy navíc drží několik rekordů, ať ve vysílání jednotlivých programů ČT1, ČT2 nebo ČT Sport.

Pokud se tedy podíváme na vyhodnocení našeho předem stanoveného cíle práce, který se týkal popsání, porovnání a analýzy práce a kvality sportovních komentátorů veřejnoprávní, tedy České televize a ostatních komerčních televizních stanic, zjistíme, že výsledky této práce jasně hovoří, ve prospěch komentátorů České televize!

Analýza praktické části práce ukázala, že v očích veřejnosti, jsou vnímány mnohem lépe komentátoři České televize nejen, že jsou mezi širší veřejností známější, ale hlavně mají více odbornějších kvalit. Platí to i přes to, že jak ukázala, teoretická část této práce, úroveň komentátorů komerčních televizních sportovních stanic je mnohem lepší než před několika lety. Česká televize dopadla lépe také v otázce týkající se sledovanosti sportovních pořadů, což je podle názoru veřejnosti dáno mimo jiné právě kvalitou komentátorů, ale také lepší dostupností sportovních přenosů, na rozdíl od

komerčních sportovních televizních stanic.

Společenský přínos této práce pak autor spatřuje především v celkovém přiblížení tohoto tématu, tedy vývoje sportovního vysílání a profese sportovního komentátora a to z důvodu, že sportovní přenosy a s nimi spojená osoba komentátora, mají v dnešní době čím dál větší význam a dostávají čím dál větší prostor. Další přínos vidí autor této práce v nastínění určitého pohledu na kvalitu zpracování sportovního přenosu obecně v českých televizních médiích.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam použitých českých zdrojů

BEREŇ, Michael., 2014. *Analýza práce komentátora sportovního přímého přenosu*. Praha, Diplomová práce. Univerzita Karlova.

ČD pro Vás: Reklamní magazín Českých drah., 2014. Česká republika, 2014(2).

HELEŠICOVÁ, Hana., 2012. *Podíl médií při využívání volného času žáka základní školy v regionu Břeclav*. Olomouc, Diplomová práce. Univerzita Palackého.

JANIKOVÁ, Hana. *Základy komunikačních dovedností: Nejen ústa mluví*. 2. Česká republika, 2012.

KUKLÍK, Vladimír. 2011. *Srovnání vysílání fotbalového mistrovství Evropy na České televizi a TV Prima*. Praha, Bakalářská práce. Univerzita Karlova.

MAREK, Jakub., 2012. *Osobnost české žurnalistiky – Vít Holubec*. Praha, Bakalářská práce. Univerzita Karlova.

McQUAIL, Denis. ,2009. *Úvod do teorie masové komunikace*. 4., rozš. a přeprac. vyd. Praha: Portál, ISBN 978-80-7367-574-5.

MĚCHUROVÁ, Albína. 1992. *Jak dobře mluvit a úspěšně jednat*. 2. Praha: UJAK, ISBN 80-7048-044-0.

RÍMSKÝ, Prokop., 2016. *Historie redakce sportu České televize v letech 1993–2015*. Praha Diplomová práce. Univerzita Karlova.

SEHNALOVÁ, Šárka., 2009. *Analýza vnitřní komunikace v multikulturní společnosti*. Brno, Diplomová práce. Masarykova univerzita.

STRAHL, Vlastimil., 1993. *Novinář před mikrofonem: O Mluveném slovu*. 1. Praha: Univerzita Karlova, ISBN 80-7066-800-8.

ŠPAČKOVÁ, Alena., c2009. *Moderní rétorika: jak mluvit k druhým lidem, aby nám naslouchali a rozuměli*. 3., dopl. vyd. Praha: Grada, Poradce pro praxi. ISBN 978-80-247-2965-7.

VYBÍRAL, Zbyněk., 2009. *Psychologie komunikace*. Vyd. 2. Praha: Portál, ISBN 978-80-7367-387-1.

Seznam použitých internetových zdrojů

ČT SPORT., 2013. *60 let sportovního vysílání televize u nás* [online]. Česká republika: Česká televize, [cit. 2017-03-08]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/10596597931-60-let-s-vami/21347129602-60-let-sportovniho-vysilani-televize-u-nas/>

ČT SPORT., 2016. *10 let ČT Sport* [online]. Česká republika: Česká televize, [cit. 2017-03-08]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/11436960831-10-let-ct-sport>

ČT SPORT., 2016. *Branky body vteřiny 60 let* [online]. Česká republika: ČT Sport, [cit. 2017-03-08]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/11451346419-branky-body-vteriny-60-let/21647129403/>

ČLENOVÉ SÍNĚ SLÁVY., c2015. *Síň slávy českého hokeje* [online]. Česká republika: Síň slávy českého hokeje, [cit. 2017-03-08]. Dostupné z: <http://www.sinslavycslh.cz/clenove-sine-slavy>

DROZD Tomáš., 1998. *Zakladatel internetu stále aktivnější* [online]. Česká republika: Živě, [cit. 2017-03-09]. Dostupné z: <http://www.zive.cz/clanky/zakladatel-internetu-stale-aktivnejsi/sc-3-a-3742/default.aspx>

iSPORT., 2012. *Prima COOL překvapuje! Ligu mistrů zpestří po Kobzanové zpěvák Krajčo* [online]. Česká republika: iSport, [cit. 2017-03-09]. Dostupné z: <http://isport.blesk.cz/clanek/fotbal-evropske-pohary-liga-mistru/130898/prima-cool-prekvapuje-ligu-mistru-zpestri-po-kobzanove-zpevak-krajco.html>

KOHOUT Tomáš, KANTA Jakub., 2011. *Rozhlasový guru Josef Laufer se narodil před 120 lety* [online]. Česká republika: Rozhlas, [cit. 2017-03-09]. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/zpravy/ostatnidiscipliny/_zprava/881713

KOHOUT Tomáš, SUCHAN Jan., 2011. *Diváci v Československu viděli před 55 lety přímý přenos z OH* [online]. Česká republika: Rozhlas, [cit. 2017-03-09]. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/zpravy/ostatnidiscipliny/_zprava/divaci-v-ceskoslovensku-videli-pred-55-lety-v-televizi-prvni-primy-prenos-z-oh--843717

KRÁL Milan., 2012. *Povolání: Sportovní komentátor* [online]. Česká republika: Rozhlas, [cit. 2017-03-09]. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/sever/expres/_zprava/povolani-sportovni-komentator--1079076

MACEK Tomáš., 2009. *Kdo měl komentovat?* [online]. Česká republika: Epochaplus, [cit. 2017-03-09]. Dostupné z: http://fotbal.idnes.cz/kdo-mel-komentovat-emozivni-doprovod-golu-slovaku-vyvolal-bouri-pyq-/fot_reprez.aspx?c=A090403_232832_fot_reprez_par

MEDIAGRAM., c2017. *Vývoj médií od knihtisku po internet* [online]. Česká republika: Mediagram, [cit. 2017-03-09]. Dostupné z: <http://mediagram.cz/dejepis/vyvoj-medii-od-knihtisku-po-internet>

MEDIAGURU., 2015. *Nova spustí druhý sportovní kanál* [online]. Česká republika: Rozhlas, [cit. 2017-03-09]. Dostupné z: <https://www.mediaguru.cz/2015/08/nova-spusti-5-zari-druhy-kanal-nova-sport/>

POTŮČEK Jan., 2011. *Proč skončil sport na Primě?* [online]. Česká republika: Digizone, [cit. 2017-03-09]. Dostupné z: <http://www.digizone.cz/clanky/proc-skoncil-sport-na-prime-cekal-to-jiri-nikodym>

POTŮČEK Jan., 2008. *Galaxie sport končí, přichází širokoúhlá Nova sport* [online]. Česká republika: Digizone, [cit. 2017-03-09]. Dostupné z: <http://www.digizone.cz/clanky/galaxie-sport-konci-prichazi-sirokeuhla-nova-sport/>

MINISTERSTVO KULTURY., c2017. *Rozhlasové a televizní vysílání v ČR.*, [online]. Česká republika: Ministerstvo kultury ČR, [cit. 2017-03-09]. Dostupné z: <https://www.mkcr.cz/rozhlasove-a-televizni-vysilani-v-cr-484.html>

SKÁLA Mikuláš., 2015. *První sportovní přenos v Evropě vysílal Radiojournal!* [online]. Česká republika: Epochaplus, [cit. 2017-03-09]. Dostupné z: <http://epochaplus.cz/?p=14042>

ŠMÍD, Milan., 2011. *Vysílání veřejné služby v zemích Evropské Unie, jeho organizace a fungování*. Praha, Případová studie pro Parlament České republiky.

VANĚK Vladan., 2016. *O2 Sport se znění na O2 TV Sport* [online]. Česká republika: Ihned, [cit. 2017-03-09]. Dostupné z: <http://mam.ihned.cz/media/c1-65366960-o2-sport-se-zmeni-na-o2-tv-sport-nove-stance-predstavily-loga>

VŠE O ČT., c1996-2017 *Historie České televize* [online]. Česká republika: Česká televize, [cit. 2017-03-08]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/historie/>

VŠE O ČT., c1996-2017 *Rekordy ve sledovanosti České televize* [online]. Česká republika: Česká televize, [cit. 2017-03-08]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/sledovanost-a-spokojenost/rekordy/>

VŠE O ČT., c1996-2017. *Topy sledovanosti České televize* [online]. Česká republika: Česká televize, [cit. 2017-03-08]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/sledovanost-a-spokojenost/topy-sledovanost/>

SEZNAM OBRÁZKŮ, GRAFŮ A TABULEK

Seznam grafů

Graf 1: Věkové kategorie	33
Graf 2: Vzdělanost respondentů	34
Graf 3: Časový objem sledování sportovních přenosů	35
Graf 4: Hodnocení úrovně sportovních komentátorů České televize	36
Graf 5: Hodnocení úrovně sportovních komentátorů komerčních televizí	37
Graf 6: Hodnocení vybraných sportovních komentátorů	38
Graf 7: Nejsledovanější sportovní odvětví	43

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Karel Smetana

Obor: Sociální a mediální komunikace

Forma studia: Prezenční

Název práce: Televizní sportovní komentátoři

Rok: 2017

Počet stran v textu: 53

Celkový počet příloh: 0

Počet titulů českých použitých zdrojů: 13

Počet titulů zahraničních použitých zdrojů: 0

Počet internetových zdrojů: 21

Vedoucí práce: Ing. Jiří Velebný